

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

İlham

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 142 (5614) 31 iyul 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

2018-ci il Azərbaycan üçün uğurlu il olacaq

Səh 4

Son 15 ildə
Azərbaycan
dünyanın
heç bir
dövlətinə
müəssər
olmayan
sürətli inkişaf
yolu keçib

5

Gənc əsgərlərin
andicmə mərasimi
keçirilib

3

"Yaradıcılığım verdiyi
yüksek qiymətə görə
Azərbaycan Prezidentinə
minnətdarlığımı
bildirirəm"

7

"Dindar" simasında
dolaşan "agentlər"
antimilli təbliğat
aparmaqla heç nəyə nail
olmayacaqlar

31 iyul 2018-ci il

“Azərbaycan Avropa ilə əlaqələrə böyük əhəmiyyət verir”

Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqının xüsusi nümayəndəsinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 30-da Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinə toxunaraq, bu yaxınlarda Brüsselə səfərini və Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tuskla keçirdiyi görüşünü məmnunluqla xatırlayaraq qeyd etdi ki, həmin səfər zamanı aparılan səmərəli danışıqlar və Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında “Tərəfdaşlıq prioritetləri” sənədinin parafanması əməkdaşlığın gələcək inkişafı üçün önəmlidir. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, eyni zamanda, bu sənədin parafanması Azərbaycanın Avropa ilə əlaqələrə böyük əhəmiyyət verdiyini bir daha nümayiş etdirdi. Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələri gündəliyinin geniş olduğunu bildiren dövlətimizin başçısı əməkdaşlığın uğurla inkişaf etdiyini dedi. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Azərbaycan, eyni zamanda, NATO-nun etibarlı tərəfdaşdır və bu təşkilat Azərbaycanın Əfqanıstandakı sülhməramlı əməliyyatlarda iştirakını yüksək qiymətləndirir.

Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaar Prezident İlham Əliyevlə Avro-

pa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tuskun görüşlərinin və Brüsseldəki tədbirlərin çox yaxşı səviyyədə keçdiyindən məlumatlı olduqlarını vurğuladı. Toivo Klaar Avropa İttifa-

qı-Azərbaycan əlaqələrinin genişləndiyini qeyd edərək, əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı imkanların mövcud olduğunu dedi. Bu baxımdan qonaq Azərbay-

canla Avropa İttifaqı arasında yeni sazişin yaxın zamanlarda imzalanacağına ümidvar olduğunu bildirdi.

Söhbət zamanı əməkdaşlığın perspektivləri, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münacişesinin həlli ilə bağlı məsələlər, nəqliyyat, ticarət, turizm sahələrində əlaqələrin inkişaf etdirilməsi ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Beynəlxalq Media Forumunda iştirak etmiş türkiyəli jurnalistlər Bakı təəssüratlarından yazırlar

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100-cü ildönümünü və milli mətbuatımızın yaranmasının 143 illiyi münasibətilə iyulun 21-də Bakıda keçirilmiş Beynəlxalq Media Forumunda iştirak edən Türkiyə jurnalistləri ölkəmizə səfərlərinin təəssüratlarını oxucularla bölüşüblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Star, Yenişafak, Yeniakit, Akşam, Akutvhaber və digər mətbu orqanlarda maraqlı yazılar dərc edilmiş, forum barədə videomateriallar yayılıb. Jurnalistlər səfər təəssüratlarını sosial şəbəkələrdə də bölüşüblər.

“Yeni akıt” qəzetində mövzu ilə bağlı üç yazı dərc olunub. Yazılarda Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovla görüşdən, forumda müzakirə olunan aktual məsələlərdən bəhs olunur.

Jurnalist Hasan Öztürkün “Yeni Şafak” qəzetində dərc edilən məqaləsində də türkiyəli jurnalistlərin Bakıda keçirdikləri görüşlər, forum barədə məlumat verilir.

Tanınmış jurnalist Emin Pazarcının “Akşam”

qəzetində dərc olunmuş “Ayrılırimi könül candan...” adlı məqaləsində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tarixi, Qafqaz İslam Ordusunun rəşadəti, Azərbaycan milli mətbuatının yaranması, eləcə də 2016-cı ildə Türkiyədə dövlət çevrilişinə cəhd zamanı Azərbaycan xalqının Türkiyə dövlətinin yanında olması ilə bağlı fikirlər yer alıb. Xatırladaq ki, forumda iştirak et-

mək üçün Türkiyənin 40-dan çox jurnalisti Azərbaycanda olub.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Ceyran Mahmudovanın Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin rektoru təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. SİA-nın məlumatına görə, Sərəncamda qeyd edilir ki, Ceyran Emin qızı Mahmudova Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin rektoru təyin edilsin.

Prezident İlham Əliyev Vüqar Səferovun Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilməsi ilə əlaqədar Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Mirsənani Seyidovun Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilməsi ilə əlaqədar Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Emin Ağalarov: "Yaradıcılığma verdiyi yüksək qiymətə görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlığımı bildirirəm"

Azərbaycanın Xalq Artisti, "Jara" Beynəlxalq Musiqi Festivalının təşkilatçılarında biri, tanınmış bəstəkar və müğənni Emin Ağalarov AZƏRTAC-a məxsusi müsahibə verib. Müsahibəni təqdim edirik.

- Bəli, biz festivalın coğrafiyasını artıq genişləndirmişik. Festivalın fəxri qonaqları qismində xarici şou-biznesin tanınmış mütəxəssislərini dəvət etmişik. Məşhur italyan tenoru Alessandro Safina, əfsanəvi Stiven Siqal, İnqrid, Rusiya,

Ukrayna, Gürcüstan və elbəttə, Azərbaycan estradasından çoxlu sayda artistlər festivalda iştirak edirlər. Əfsanəvi Maykl Ceksonun oğlu Brendon Hovard səhnədə çıxış edir. Bu, böyük sürprizdir və o, ABŞ-dan gəlib. Arzum budur ki, gələcəkdə festivalda beynəlxalq gün olsun və bu möhtəşəm hadisə nəinki Rusiyanın "Birinci" kanalında, eləcə də xarici telekanallarda nümayiş etdirilsin. Hələlik bizim tərəfdaşımız "Birinci" kanaldır. Bu böyük yolu biz birlikdə gedirik. Biz bütün ilboyu hazırlamışıq. İdeyalarımız çoxdur, məqsədimiz "Jara"ni daha unikal etməkdir.

- *Öz repertuarınızda Azərbaycan bəstəkarlarına müraciət etməyi düşünürsünüz mü?*

- Musiqilər hər zaman mənə tapır. Müəlliflər mahnılarını mənə göndərirlər. Diqqətimi çəkən mahnını ifa edirəm. "Gəl Bakıya qaçaq" mahnısını həmyerlimiz Bahh Tee yazıb. Mahnı nəzərimi cəlb etdi və mən ifa etdim. Beləliklə, mahnı hit oldu.

- *Bu yaxınlarda Azərbaycanın Xalq Artisti adını aldınız. Təssüuratlarınızı bildirmək maraqlı olardı.*

- Bu ada layiq görülmək mənə üçün gözəlilməz oldu. Bu, artist və təşkilatçı olaraq "Jara" və digər tədbirlər vasitəsilə göstərdiyim xidmətlərə görə mənə sənətə verilən yüksək qiymətdir. Belə yüksək qiymətə görə mən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə və onun ailəsinə dərin minnətdarlığımı bildirirəm.

- *Bakıda artıq üçüncü dəfədir keçirilən "Jara" Beynəlxalq Musiqi Festivalı əvvəlki illərdən hansı xüsusiyyəti ilə fərqlənir?*

- Əvvəla, builki festivalın proqramı daha genişdir. Rusiyanın "Birinci" telekanalında dörd konsert günündən hər biri iki saat olmaqla 10-12 reportaj efirə veriləcək. Bu da son iki ayda "Birinci" telekanalda ümumilikdə 24 saat efir deməkdir. Bu, möhtəşəm bir işdir. Rusiyanın tanınmış simalarını Bakıya toplamaq mənə üçün çox xoşdur. "Jara" layihəsinin uğurlu alınmasına ürkədən sevinirəm. "Jara" artıq böyük musiqi platformasına çevrilib.

- *Tamaşaçıları növbəti illərdə hansı yeniliklər gözləyir?*

- Biz hər dəfə yeniliklər edib bildik və festivala daha böyük uğur gətirdik. Artıq məşhur artistlərin yubiley gecələrini təşkil edirik. Leonid Aqutin, Valeri Meladze, Lybov Uspenskaya, Valeriya və Vladimir Presnyakovun yaradıcılıq gecələrini keçiririk. Növbəti illərdə, elbəttə, daha geniş ideyalar üzərində düşünəcəyik. Daha maraqlı proqramlar hazırlayacağıq. "Jara"nın möhtəşəmliyi artıq mənə özümü belə təəccübləndirir.

- *Festivalın coğrafiyası getdikcə genişlənir. Maraqlıdır, "Jara"ya daha hansı ölkələrdən iştirakçılar cəlb oluna bilər?*

Korrupsiyaya qurban olmuş və cinayətkar Serj Sarkisyan rejiminin süqutundan sonra güman etmək olardı ki, Ermənistan-Azərbaycan danışıqlarında irəliləyiş baş verəcək, tərəflər öz ölkələrinin və xalqlarının gələcəyi üçün sülh barəsində razılıq əldə edəçəklər. Lakin məlum oldu ki, bu, illüziya imiş.

AZƏRTAC xəbər verir ki, beynəlxalq münasibətlər sahəsində tanınmış israilli ekspert Arye Qut İsraildə ən nüfuzlu ingilisdillə nəşr olan "The Jerusalem Post" qəzetinin 29 iyul tarixli nömrəsində dərc olunmuş "Erməni işğalı və "demokratiya": bunlar bir-biri ilə uzlaşsın?" sərəlvhəli məqaləsində bu məsələdən bəhs edir.

Məqalə müəllifi qeyd edir ki, Ermənistanın baş naziri Paşinyan onun ölkəsi tərəfindən işğal edilmiş Xankəndində olarkən bəyan edib ki, münacişinin tənzimlənməsinə dair danışıqlarda Dağlıq Qarabağ (Azərbaycan Respublikasının Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş regionu) bilavasitə iştirak etməlidir, çünki rəsmi Yerevan yalnız Ermənistanın adından danışıcaq. Bundan əlavə, Paşinyanın fikrincə, Azərbaycan sərt aqressiv ritorikadan istifadə etdiyi və Ermənistan ərazilərinin işğal olunması barədə danışıdığı bir vaxtda qarşılıqlı güzəştləri müzakirə etməyin mənası yoxdur.

Məqalə müəllifi yazır: "Son günlərdə rəsmi erməni təbliğatı Azərbaycanla Ermənistan arasında başlanılabilecək müharibə qarşısında vahimə və qorxu dalğasını zəiflətmək üçün dəridən-qabıqdan çıxır. Baş nazir Paşinyan açıq-aydın eyham vurub ki, o, münacişinin dinc yolla nizamlanması barədə danışıqları davam etdirməyəcək. Ermənistanın yeni lide-

"The Jerusalem Post" qəzeti: Erməni işğalı və "demokratiya": bunlar bir-biri ilə uzlaşsın?"

ri özünün belə adlandırılan "erməni inqilabının demokratik lideri" obrazına və Qərbin Bakıya təzyiq göstərməsi üçün bu obrazdan istifadə etməyə ümid bəsləyir. Baş nazir Paşinyanın belə cəfəng və

dayaz ümidləri onun qeyri-peşəkarcılığını, strateji tefəkkürdən məhrum və böyük siyasət üçün tamamilə yarasız olmasını, həmçinin bu faktı göstərir ki, münacişinin hərbi yolla həlli Azərbaycan üçün ən başlıca və həyatı əhəmiyyətli probleminin həllinin yeganə üsuluna çevrilir".

Qutun fikrincə, Nikol Paşinyanın qəribə və proqnozlaşdırıla bilməyən, diplomatıyadan uzaq davranışı və demaçoqıyası üzündən qəribə bir vəziyyət yaranıb. İndi rəsmi Bakı real olaraq gözləyir ki, erməni tərəfi hərbi əməliyyatlara təhrikçilik edə bilər. Arye Qut yazır: "Paşinyanın yeni hökumətinin səriştəsizliyi və qeyri-peşəkarcılığı şəraitində erməni inqilabının liderinin qeyri-ardıcıl və proqnozlaşdırıla bilməyən xarakteri, onun ilk səhv addımları, Cənubi Qafqaz regionunda real vəziyyətin nə dərəcədə amanabənd və mürəkkəb olduğunu əsla anlamaması göz qabağındadır. Tamamilə aydındır ki, Paşinyana və onu hakimiyyətə gətirmiş qüvvələrə, xüsusən Bakıdakı möhtəşəm hərbi paradın və Azərbaycanda genişmiqyaslı hərbi təlimlərin doğurduğu əks-səda fonunda kiçik bir "müzəffər" hərbi əməliyyat zəruridir. 2016-cı ilin aprel ayında Qarabağda hərbi əməliyyatların status-kvonu Azərbaycanın xeyrinə əhəmiyyətli dərəcədə və əsaslı

Dmitri Peskov: Azərbaycan möhtəşəm ölkə, Bakı füsunkar şəhərdir

Bakıda möhtəşəm musiqi bayramı - "Jara-2018" Beynəlxalq Musiqi Festivalı davam edir. Festivalı canlı izləmək üçün dünyanın müxtəlif ölkələrindən insanlar Bakıya gəliblər. Onların arasında tanınmış siyasi xadimlər də var. Belə simalardan biri də Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskovdur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, festivalın ikinci gününün fəxri qonaqları sırasında olan Dmitri Peskov xanımı ilə qırmızı xalıdan keçib. Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi aparıcının suallarını cavablandırarkən qeyd edib ki, Bakıda dəfələrlə rəsmi səfərdə olsa da, ilk dəfədir, buraya məzuniyyət vaxtında gəlib. O deyib: "Bu, xoşbəxtlikdir. Bakı gözəl şəhərdir".

"Jara" festivalı ilə bağlı təəssüuratlarını bölüşən Dmitri Peskov rusiyalı müğənnilərin Bakıya, ecazkar Azərbaycana gəlmələrini çox gözəl təşəbbüs kimi dəyərləndirərək deyib: "Azərbaycan tarixən gözəl, çoxmillətli, bizim estradanın çox sevdiyi bir ölkədir. Bizim artistlər buraya böyük məmnuniyyətlə gəlirlər. Buna görə də bu, çox əladır. Bu, olduqca gözəl təşəbbüsdür. Çünki Azərbaycan möhtəşəm ölkədir, Bakı füsunkar şəhərdir. Bizim Rusiyanın ulduzları, buraya hətta bir neçə günlük belə, böyük həvəslə gəlirlər və çox zəngin təəssüuratla qayıdırlar. Deməli, biz bir-birimizi unuturuq. Müasir dünyada bu, çox vacibdir".

Əminliklə demək olar ki, üçüncü dəfə təşkil edilən "Jara" festivalı MDB məkanının ən çox sevilən və gözələnən mədəni tədbirlərindən biridir. Mədəniyyət, musiqi xalqları bir-birinə daha da yaxınlaşdırır, insanlar arasında sülhü, sevgini və gözəl hissləri təbliğ edir.

Cah Xalib: "Jara" kimi möhtəşəm tədbirlər xalqları bir-birinə daha da yaxınlaşdırır

"Jara" kimi möhtəşəm tədbirlər xalqları bir-birinə daha da yaxınlaşdırır. Festivaldakı ab-hava çox gözəldir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri jurnalistlərə müsahibəsində "Jara-2018" festivalının iştirakçısı, Cah Xalib adı ilə tanınan məşhur rep ifaçısı, prodüser və müğənni Bəxtiyar Məmmədov deyib.

Məşhur reper belə bir gözəl festivalın Bakıda keçirilməsindən qürur duyduğunu söyləyib. Festivalın yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu bildiren Cah Xalib buradakı müsbət emosiyaların ətrafa şəfəq saçdığını vurğulayıb.

problemlərin nəticələrinə qarşı yox, onun əsas səbəblərinə qarşı mübarizə aparmalıdır. Arye Qut yazır: "Bu gün Ermənistan hökumətinin atdığı addımlar, xəstəliyin səbəbini deyil, onun nəticələrini müalicə edən həkimin hərəkətlərinə bənzəyir. Həmin səbəb - Ermənistanın təcavüzkar xarici siyasəti, demək olar ki, bütün qonşu ölkələrə qarşı ərazi iddiaları və Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münacişinin nizamlanmaması ilə bağlıdır.

Nəticə etibarilə bu amillər Ermənistanın regionda iqtisadi cəhətdən təcrid olunmasına gətirib çıxarıb: bu gün Ermənistanın həm Azərbaycanla, həm də Ermənistan ilə münacişədə Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləyən Türkiyə kimi iri bazarla sərhədləri bağlıdır".

Qutun fikrincə, Nikol Paşinyanın son bəyanatları və onun siyasi davranışı erməni separatçıların və şovinistlərin kələyidir, çünki onların məqsədi özlərinin təcavüzünə və Azərbaycan ərazilərini işğal etmələrinə haqq qazandırmaqdır. Arye Qut öz məqaləsinin sonunda yazır: "Aşkırdır ki, Ermənistanın indiki rəhbərliyi özünə "demokratiya" tərəfdarı imici qazandırmağa çalışır və atəşkəs dövründə müəyyən edilmiş status-kvonu saxlamaq üçün və ya bundan da bətəri, Dağlıq Qarabağda oyuncaq separatçı rejimin tanınmasına nail olmaq üçün "demokratiya" pərdəsi arxasında gizlənir. Onda belə bir sual yaranır: "demokratik dövlət işğalı müdafiə edərmi? Lakin regionda yaxın vaxtlarda baş vermiş hadisələr bir daha göstərdi ki, rəsmi Bakı regionda mövcud olan status-kvo ilə heç vaxt razılaşmayacaq və Ermənistan başa düşməlidir ki, Azərbaycanın səbri tükənib. Elə bir qırmızı xətt var ki, bu xətti keçəndən sonra geri qayıtmaq mümkün deyil. Beynəlxalq hüquqa əsasən rəsmi Bakı Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş Azərbaycan ərazilərini nəinki müdafiə etmək, həm də bu əraziləri azad etmək hüququna malikdir".

Məqalə müəllifinin fikrincə, Ermənistan

31 iyul 2018-ci il

2018-ci il Azərbaycan üçün uğurlu il olacaq

Son 15 ildə Azərbaycan dünyanın heç bir dövlətinə müyəssər olmayan sürətli inkişaf yolu keçib

Son 15 ildə Azərbaycan dünyanın heç bir dövlətinə müyəssər olmayan sürətli inkişaf yolu keçib. Təkcə bir fakta nəzər yetirək: Azərbaycan 15 il öncə, 1,8 milyard dollar valyuta ehtiyatına sahib idisə, bu gün həmin rəqəm 24 dəfə artaraq, 44,3 milyard dollara yüksəlib. Prezident İlham Əliyevin bu islahatlarının uğurlu gedişini şərtləndirən əsas səbəb onların təməl prinsiplərinin düzgün müəyyənləşdirilərək, hazırlanması və qlobal çağırışlardan lokal gerçəkliyədək bütün tələb-şərtlərə uyğunlaşdırılmasıdır.

Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin ilin birinci yarısının yekunlarına həsr olunan iclasında görülən işləri belə dəyərləndirmişdir: "Əlbəttə ki, bizim inkişafımızın təməlinə həm düşünülmüş siyasət, həm güclü iradə, eyni zamanda, güclü iqtisadiyyat dayanır. Biz güclü iqtisadiyyat qura bilməmişik, bu gün heç kimdən asılı deyilik, özümüz öz taleyimizin sahibiyik və iqtisadi sahədə böyük uğurlar əldə etmişik. Son 15 ilin göstəriciləri bunu əyani sübut edir. İqtisadi baxımdan, 15 il ərzində Azərbaycan qədr inkişaf edən ikinci dövlət yoxdur. Hətta böhranlı illərdə də biz öz iqtisadi gücümüzü qoruya bilməmişik".

Bu ilin göstəriciləri isə, onu deyir ki, həm əvvəlki illərdə, həm də bu il aparılan islahatlar müsbət nəticələr verir. Son altı ay ərzində ümumi daxili məhsul 1,3 faiz, kənd təsərrüfatı 7,6 faiz, qeyri-neft sektoru 2 faiz artıb. Qeyri-neft sənayesində 8,8 faiz artım qeydə alınıb. Bu, onu göstərir ki, qeyri-neft sektoruna qoyulan investisiyalar və sahibkarlara göstərilən dəstək öz bəhrəsini verir.

Ölkədə 67 min yeni iş yeri açılıb ki, onlardan 53 mini daimi iş yeridir. Azərbaycan iqtisadiyyatına 6 milyard dollar sərmayə qoyulub. İnflyasiya isə cəmi 3 faizdir. İnflyasiyanın aşağı səviyyədə olması, onu göstərir ki, ölkəmizdə makroiqtisadi sabitlik tam təmin edilir.

Əlbəttə ki, bütün bu uğurlu göstəricilər beynəlxalq reyting agentliklərinin illik hesabatlarında da öz əksini tapır. Ötən il "Doing Business 2018" hesabatında Azərbaycan 8 pillə irəliləyərək, 190 ölkə arasında 65-ci pillədən 57-ci yerə yüksəldi. Aparılan davamlı iqtisadi islahatların məntiqi nəticəsi olaraq, Azərbaycan 8 pillə irəliləməklə yanaşı, Avropa və Mərkəzi Asiya regionu üzrə ən islahatçı 3 ölkədən biri kimi müəyyənləşdi. Bu hesabatda Azərbaycanın mövqeyi 10 indikatora aşağıdakı altı indikator üzrə yaxşılaşdı: elektrik enerjisinin əldə edilməsi (3 pillə), əmlakın qeydiyyatına alınması (1 pillə),

kiçik investorların hüquqlarının qorunması (22 pillə irəliləyərək, 10-cu yer), vergilərin ödənilməsi (5 pillə irəliləyərək, 35-ci yer), müqavilələrin icrası (6 pillə irəliləyərək, 38-ci yer) və müflisləşmənin həlli (39 pillə irəliləyərək, 47-ci yer). Sözügedən beynəlxalq indeks tərəfindən Azərbaycanda aparılan həm hüquqi qanunvericilik, habelə, biznes mühitinin elverişliliyinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində islahatlar məxsusi olaraq qeyd edilib. Bu, beynəlxalq reyting agentliklərinin Azərbaycanda aparılan islahatlara xüsusi diqqət yetirdiklərini və izlədiklərini göstərir.

Azərbaycanın mövqeyinin dünyanın ən mötəbər reytinglərində irəliləməsi, bilavasitə Prezident İlham Əliyev tərəfindən aparılan kompleks iqtisadi islahatlar siyasətinə beynəlxalq ictimaiyyətin verdiyi yüksək qiymətdir. Ötən il Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən nəşr olunan "2017-2018 Qlobal Rəqabətlik Hesabatı"nda da öz əksini tapdı. Azərbaycan növbəti dəfə reytingdə irəlilədi. Ölkəmiz 137 dövlət arasında iki pillə irəliləyərək 35-ci yerdə qərarlaşdı. Həmçinin, həmin hesabatda Azərbaycan əmək bazarının səmərəliliyi üzrə 9 pillə irəliləyərək, 17-ci yeri tutdu. Ölkəmiz artıq 8 ildir ki, sözügedən hesabatda MDB ölkələri arasında 1-ci yerdədir.

Bir faktı xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, hətta G20-yə daxil olan İtaliya, Rusiya, İndoneziya, Türkiyə, Hindistan, Cənubi Afrika Respublikası kimi ölkələr bu rəqabət indeksinə görə Azərbaycandan geridədirlər. Region ölkələrinə gəldikdə isə, qonşu Gürcüstan həmin reytingdə görə 67-ci yerdə, işğalçı Ermənistan isə 73-cü yerdə qərarlaşdı. Əlbəttə ki, bütün bun-

lar Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə biznes mühiti üzrə aparılan uğurlu iqtisadi islahatların nəticəsidir. Faktiki olaraq, dünyanın iki ən nüfuzlu iqtisadi yönümlü hesabatında Azərbaycanın inamla irəliləməsi ölkəmizdə aparılan davamlı və sistemli islahatların uğurlu dünya ictimaiyyətinin verdiyi yüksək qiymətdir. Ölkəmizin reytinginin yaxşılaşması Azərbaycana investisiya axını, iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin artması, qeyri-neft ixracının genişlənməsi və yeni iş yerlərinin açılması deməkdir.

Qeyd edək ki, ötən il Azərbaycanın adı nüfuzlu "Standard & Poor's" (S&P) beynəlxalq rey-

ting agentliyinin də hesabatında ön sıralarda qərarlaşdı. Belə ki, qurumun yaydığı məlumatda qeyd edilirdi ki, 2018-ci il Azərbaycan iqtisadiyyatında artım olacaq. Sənəddə 2019-2020-ci illərdə Azərbaycanda illik ümumi daxili məhsul istehsalının artımının 3,5 faiz səviyyəsində olacağı proqnozlaşdırılıb. 2019-cu ildə ÜDM-in 3,5 faiz, 2020-ci ildə də 3,5 faiz artacağı göstərilib. Bundan başqa, Azərbaycan iqtisadiyyatına yatırılan investisiyaların həcmi 2018-ci ildə 3,5 faiz, 2019-cu ildə 2,5 faiz, 2020-ci ildə isə 2,5 faiz artacağı qeyd edilmişdir.

Agentliyin hesabatında göstə-

rilirdi ki, 2017-2020-ci illərdə Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsində müsbət saldo qorunacaq. Belə ki, 2018-ci ildə ÜDM 12,7 faiz, 2019-cu ildə 14,3 faiz, 2020-ci ildə 14,8 faizə bərabər olacaq. Rusiyanın AKRA reyting agentliyi yeni hesabatını açıqlayıb. Sənəddə bu il Azərbaycan iqtisadiyyatının 1,5 faiz, 2022-ci ildə isə ÜDM-in 3,2 faizədək artacağı proqnozlaşdırılır. Agentlik qeyd edir ki, 2016-cı ildə iqtisadiyyatın resessiyasından və 2017-ci ildə 0,1 faiz nominal artımdan sonra Azərbaycan iqtisadiyyatı 2017-2018-ci illərdə xaricdə mütərəqqi bərpa nümayiş etdirdi. Hesabatda bildirilir ki, 2018-ci ilin ikinci yarısında ölkə sənayesinin xammal hissəsində də canlanma müşahidə olunacaq. Sənəddə o da qeyd edilir ki, Azərbaycan qazının TANAP boru kəməri ilə Türkiyəyə, daha sonra Avropaya tədarükünü nəzərdə tutan "Cənub Qaz Dəhlizi" sisteminin nəql gücünün istismara verilməsi Azər-

baycanın tədiyə balansını yaxşılaşdırmağa və iqtisadiyyatın xammal hissəsinin artım göstəricisini möhkəmləndirməyə imkan verəcək.

Bütün göstəricilərə əsasən, deyə bilərik ki, 2018-ci il Azərbaycan üçün uğurlu il olacaq. Təsədüfi deyil ki, artıq beynəlxalq reyting də ölkəmizin vəziyyətinin yaxşı olduğunu göstərir və respublikamız daha yüksək yerlər tutmaqda davam edir. Bu, onu göstərir ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı harmonik inkişaf etmiş və şaxələnməmişdir. Bu da ölkədə tam müstəqil siyasətin aparılmasının bariz nümunəsidir.

"Səs" Analitik Qrupu

Gənc əsgərlərin andıçmə mərasimi keçirilib

28 iyul 2018-ci il tarixdə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Göytəpə şəhərində yerləşən hərbi hissəsində gənc əsgərlərin andıçmə mərasimi keçirilmişdir. Gənc sərhədçilər təntənəli şəkildə hərbi anda gətirildikdən sonra mərasim açıq elan edilmişdir. Dövlət himninin səslənməsi ilə başlayan mərasimdə şəxsi heyəti təbrik edən Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin dövlət sərhədlərimizin qorunması, Azərbaycan sərhəd mühafizəsinin formalaşması və inki-

şafındakı misilsiz xidmətlərini, böyük dövlət xadiminin müəyyənləşdirdiyi milli sərhəd stratejiyasının Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı Cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilməsi sayəsində sərhəd mühafizəsinin ən müasir tələblər səviyyəsinə yüksəlməsini xüsusi qeyd etmişdir. Dövlət Sərhəd Xidmətinin şəxsi heyətinin ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası üçün istənilən anda hər bir döyüş tapşırığını yerinə yetirməyə, işğal altında olan torpaqlarımızda Azərbaycanın suveren hüquqlarının bərpası uğrunda savaşa daim hazır olması xüsusi vurğulanmış, Vətən torpağının astanasında - dövlət sərhədində uğurlu dövlət bayrağımız altında xidmət aparmağın hər bir Azərbaycan sərhədçisi üçün böyük şərəf olması qeyd edilmişdir.

General-polkovnik Elçin Quliyev Vətənə və dövlətə sədaqət andı içərək, müqəddəs sərhədlərimizi qorumaq məsuliyyətini öz üzərlərinə götürən gənc əsgərlərin hərbi anda daim sadıq qalacağına və xidmətdə yüksək nəticələrə nail olacağına əminliyini bildirmiş, onlara müvəffəqiyyətlər arzulamışdır.

Çıxış edən valideynlər yaradılmış şəraitə görə ölkə rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildirmiş, övladlarını təbrik edərək, Vətən sərhədlərinin keşiyində ayıq-sayıq dayanmağı tövsiyə etmişlər.

Mərasim gənc əsgərlərin təntənəli marşla tribuna önündən keçidi ilə başa çatmışdır.

Andıçmə mərasimi başa çatdıqdan sonra Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyev əsgərlərin valideynləri və digər ailə üzvləri ilə görüşmüş, onların övladlarının Vətənə, dövlətə faydalı vətəndaş, ləyaqətli insan, əsl sərhədçi kimi formalaşmasına Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən ciddi önəm verilməsini, bunun üçün valideynlərin hərbi hissələrlə birgə fəaliyyətinin böyük əhəmiyyət kəsb etməsini və səmərəli olmasını bildirmiş və oğullarının hərbi andı qəbul edərkən keçiridikləri qürur hissələri münasibətilə hər bir valideyni təbrik etmişdir.

28 iyul 2018-ci il tarixdə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının Horadiz və Lənkəran sərhəd dəstələrində də gənc əsgərlərin andıçmə mərasimləri keçirilmişdir.

i.ƏLİYEV

Zakir Həsənov: “Münaqişənin həlli üçün Ermənistan qoşunlarını torpaqlarımızdan qeyd-şərtsiz çıxarmalıdır”

İylun 30-da Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizdə səfərdə olan Avropa İttifaqının (Aİ) Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, cəbhə xəttindəki hazırkı vəziyyətin müzakirə olunduğu görüşdə general-polkovnik Z.Həsənov vurğulayıb ki, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi münaqişənin nizamlanması ilə bağlı danışıqlarda irəliləyişin əldə edilməsinə başlıca maneədir.

T.Klaar Cənubi Qafqaz regionunda sabitliyin təmin olunması üçün münaqişənin tezliklə sülh yolu ilə həllinin vacibliyini qeyd edib. Qonaq Ermənistanın yeni Baş naziri Nikol Paşinyanın hazırda yürütdüyü siyasətin münaqişənin sülh yolu ilə həllinə yönləndiyinə ümidvar olduğunu bildirib. Diplomat, həmçinin Aİ-nin bu istiqamətdə danışıqların davam etdirilməsinin tərəfdarı olduğunu vurğulayıb. Müdafiə naziri diqqətə çatdırıb ki, Ermənistanın yeni rəhbərliyinin Azərbaycanın əleyhinə yönəlmiş hərbi ritorika xarakterli çıxışları, xüsusilə Baş nazir və müdafiə nazirinin övladlarını ölkəmizin işğal edilmiş ərazilərinə hərbi xidmətə göndərmələri bu hakimiyyətin də münaqişənin sülh yolu ilə həllində maraqlı olmamasına sübutdur.

General-polkovnik Z.Həsənov xüsusi qeyd edib ki, münaqişənin tezliklə həlli üçün Ermənistan beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əməl edərək ordusunun bölmələrini torpaqlarımızdan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarmalıdır.

Erməni KİV-ləri: “Ermənistanda 20 illik hakimiyyət terror, cinayət və qorxu ilə idarə olunub”

Ermənistan KİV-ləri sabiq prezident Robert Köçəryanın həbsinin uzun müddətdir Ermənistanda qeyri-konstitusion fəaliyyət göstərən rejimin aradan qaldırılmasından xəbər verdiyini yazır. Bildirilir ki, Robert Köçəryan prezidentliyi dövründə konstitusiyaya quruluşunun devrilməsinə səbəb olub. Ölkə mətbuatı buna misal olaraq 1 mart hadisələrini göstərib. Robert Köçəryan xələfi Serj Sarkisyan da güc verib. Belə ki, Serj Sarkisyan 10 il ərzində hakimiyyəti devrilmiş konstitusiyaya quruluşu ilə idarə etdi.

Qeyd olunur ki, 1998-ci ildə Robert Köçəryan və siyasi tərəfdaşları seçki saxtakarlığı edərək 20 il müddətinə qanunsuz olaraq hakimiyyəti işğal etdilər. 2003-2004-cü illərdə Köçəryan hakimiyyətinə qarşı çıxanlar kütləvi şəkildə həbs olundular və sui-qəsdlərə məruz qaldılar. Robert Köçəryan və Serj Sarkisyan parlamentdə o, cümlədən ayrı-ayrı dövlət qurumlarında terror aktları həyata keçirdi. Bir sözlə, Ermənistanda 20 illik hakimiyyət terror, cinayət və qorxu ilə idarə olunub.

Vüqar Bayramov: “İlk beşliyə daxil olmaq müsbət hal kimi qiymətləndirilməlidir”

“Azərbaycan MDB üzrə əməkhaqqının səviyyəsinə görə ilk beşlikdə qərarlaşıb. Azərbaycan üçün xüsusən 2015-ci ildə devalvasiyadan sonra yenidən MDB-də əməkhaqqı, həm də digər göstəricilər üzrə öz mövqeyini yaxşılaşdırması çox vacib idi”. Bunu SİA-ya açıqlamasında iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov deyib. İqtisadçının sözlərinə görə, 2017-ci il Azərbaycan iqtisadiyyatında strateji il oldu. 2018-ci ildə Azərbaycan yenidən sürətli addımını bərpa etdi: “2018-ci ilin birinci yarım ilin nəticələri ondan xəbər verdi ki, həm ümumi daxili məhsulda (ÜDM), həm də makro iqtisadi göstəricilərdə artım tempinə nail olunub. Nəticə etibarilə bu tempin də sosial sferaya, eləcə də əməkhaqqına transformasiyası müşahidə olunur. Təbii ki, ölkəmizin əhəmiyyətli səviyyəsinə görə MDB-də ilk beşliyə daxil olması müsbət haldır.

Xüsusilə nəzərə almaq lazımdır ki, növbəti illərdə Azərbaycanın yerinin daha da yaxşılaşacağı gözlənilir. Çünki iqtisadiyyatın stabilləşməsi və bütün beynəlxalq maliyyə qurumları tərəfindən də 2018-ci il daxil olmaqla növbəti illərdə iqtisadi artımın proqnozlaşdırılması orta aylıq əməkhaqqı tempinə də təsir göstərəcək. Bu həm dövlət, həm də özəl sektorda özünə bürünəcək. Təbii ki, bu da ölkəmizin növbəti illərdə yerinin daha da yaxşılaşmasına səbəb olacaq. MDB-də əməkhaqqının səviyyəsinə görə ilk beşliyə daxil olmaq müsbət hal kimi qiymətləndirilməlidir”.

Qeyd edək ki, Rusiyanın Milli Araşdırma Universitetinin Sosial Siyasət Tədqiqatları İnstitutu MDB ölkələri arasında əməkhaqqı reytingini açıqlayıb. Reytingin nəticələrinə əsasən, 2017-ci ildə əməkhaqqı səviyyəsi Tacikistanda 137 dollar, Qırğızistanda 216,3 dollar olub. Bu, MDB və keçmiş sovet ölkələri arasında orta aylıq əməkhaqqı səviyyəsinə görə ən aşağı göstəricidir. Əməkhaqqının ən yüksək olduğu ölkə Rusiyadır. Burada orta aylıq əməkhaqqı 670,9 dollar təşkil edir. İkinci yerdə 459,1 dollarla Qazaxıstan, üçüncüdə 421,9 dollarla Belarus, 4-cü yerdə 306,7 dollarla Azərbaycan, 5-ci yerdə 308,4 dollar əməkhaqqı ilə Moldova, 6-cı yerdə isə 272,9 dollarla Ukrayna qərarlaşıb.

31 iyul 2018-ci il

İyulun 30-da Azərbaycan Baş Prokurorluğunda prokurorluq orqanları tərəfindən 2018-ci ilin birinci yarımilində "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş fəaliyyət istiqamətləri üzrə görülmüş işlərin vəziyyəti və bu məsələnin bölgə müşavirələrində müzakirələrinin nəticələrinə həsr olunmuş geniş əməliyyat müşavirəsi keçirilib.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən Trend-ə verilən məlumata görə, müşavirədə məruzə ilə çıxış edən Baş prokuror Zakir Qaralov xüsusi vurğulayıb ki, aprelin 11-də ölkəmizdə keçirilmiş azad, ədalətli və şəffaf prezident seçkiləri zamanı xalqımızın son illərdə görülmüş işlərə yüksək dəyər verməklə həyata keçirilən strateji inkişaf xəttinə, dövlət siyasətinin davamlılığına, təhlükəsizliyə, sabitliyə, əmin-amanlığa səs verərək cənab İlham Əliyevə yenidən etimad göstərməsi Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi siyasi kursu, strateji inkişaf konsepsiyasını uğurla həyata keçirən dövlət başçısına şəxsiz inam və etibarın məntiqi nəticəsidir.

Ölkəmizdə aparılan iqtisadi islahatların uğurlu nəticələri kimi 2018-ci ilin birinci yarısında "Cənub Qaz Dəhlizi"nin rəsmi açılışı, Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının istifadəyə verilməsi, TANAP-ın açılışı, eləcə də Bakıda təntənəli hərbi paradın keçirilməsi, aprel döyüşlərindən sonra ordumuzun öz hərbi gücünü və qətiyyətini real şəkildə nümayiş etdirməsi nəticəsində Naxçıvanın Şərur rayonunun Günnüt kəndi və ətrafındakı mühüm strateji əhəmiyyətli yüksəkliklərin işğaldan azad edilməsi, müasir standartlara cavab verən böyük təşkilatçılıq səviyyəsində "Formula - 1 Avropa Qran-Pri" yarışlarının və digər mötəbər tədbirlərin keçirilməsi müstəqil Azərbaycan Respublikasının son 15 ildəki inkişaf göstəriciləri olmaqla, dövlət başçısı tərəfindən verilən bütün vədlərin uğurla yerinə yetirildiyini bir daha təsdiq edib.

Bildirilib ki, 2018-ci ilin birinci yarısında ölkə həyatının bütün sahələrində dinamik inkişaf yüksək tempərlə davam edib, hüquqi islahatlar, böyük infrastruktur layihələri və sosial yönümlü proqramlar uğurla həyata keçirilib, vətənimizin iqtisadi qüdrətinin daha da möhkəmləndirilməsi, bütövlükdə Azərbaycanın və hər bir regionun hərtərəfli inkişafına, əhalinin layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsinə istiqamətləndirilmiş dövlətçilik siyasəti öz müsbət nəticələrini verib. Davos Dünya İqtisadi Forumunun son hesabatına görə, Azərbaycan dünya miqyasında inkişaf edən ölkələr arasında inklüziv inkişaf indeksinə görə 3-cü, xalqın iqtidara dəstəyinə görə dünya miqyasında 20-ci, ümumi infrastrukturun inkişafına görə dünya miqyasında 26-cı, rəqabətqabiliyyətliliyinə görə 35-ci, yol infrastrukturunun inkişafına görə 36-cı yerdə olması müstəqil Azərbaycan Respublikasının son 15 ildəki inkişaf göstəricisidir və əldə edilən nailiyyətlərin əsasını xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi strateji xəttə uyğun olaraq, Azərbaycan

Prokurorluq orqanları tərəfindən vətəndaşları narahat edən məsələlərin həllinə xüsusi diqqət və həssaslıqla yanaşılır

Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən müasir məzmunlu daxili və xarici siyasət tədbirləri təşkil edib.

Azərbaycan Respublikası prokurorluğu orqanları öz səlahiyyət hədləri daxilində digər hüquq mühafizə orqanları ilə əlaqəli şəkildə respublikamızın ayrı-ayrı bölgələrində, eləcə də Bakı şəhərində baş tutan və ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında müstəsna əhəmiyyət kəsb edən bu tədbirlərin normal şəraitdə keçirilməsinin əsas şərtləri kimi ictimai-siyasi sabitliyin və əmin-amanlığın qorunması üzrə öz vəzifələrinin lazımı qayda-da həyata keçirilməsini təmin edib.

Qeyd edilib ki, hesabat dövründə Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu tərəfindən digər hüquq mühafizə orqanları, ilk növbədə daxili işlər, ədliyyə və məhkəmə orqanları ilə əlaqəli şəkildə ölkədə ictimai-siyasi sabitliyin qorunması, cinayətkarlığa qarşı mübarizənin daha da gücləndirilməsi, dövlət müstəqilliyinin, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində zəruri tədbirlərin görülməsi təmin olunub, prokurorluq orqanlarında hərtərəfli islahatlar prosesi yeni müstəvidə davam etdirilib, fəaliyyət istiqamətləri üzrə işin səmərəliliyinin artırılması, mövcud çatışmazlıqların aradan qaldırılması istiqamətində məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilib.

Bildirilib ki, mütəşəkkil cinayətkarlığın təhlükəli təzahürlərindən olan korrupsiya cinayətlərinə qarşı mübarizənin tam yeni müstəviyə qaldırılması prokurorluq orqanlarının qarşısında duran ən əsas vəzifələrdəndir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin siyasi iradə, əzm və qətiyyəti hesabına reallaşdırılan dövlətçilik siyasətinin məntiqi nəticəsi olaraq ötən dövrlərdə olduğu kimi, 2018-ci ilin birinci yarısında da Azərbaycan Respublikasında korrupsiya və rüşvətçılığa qarşı mübarizə tədbirləri uğurla davam etdirilib.

Bildirilib ki, "Açıq hökumətin təşviqinə dair 2016-2018-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı" korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində güclü siyasi iradənin göstəricisi olaraq, bu sahədə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, hüquqi və institusional islahatların davam etdirilməsi, əlaqəli dövlət orqanları ilə birlikdə korrupsiya şəbəkələrinin aşkar edilməsi istiqamətində prokurorluq orqanları qarşısında

çox mühüm vəzifələr qoyub. Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində həyata keçirilən mühüm qabaqcıllıq institusional tədbirlər çərçivəsində "ASAN xidmət" mərkəzlərinin fəaliyyətinin genişləndirilməsinin əhəmiyyəti xüsusi vurğulanıb.

Korrupsiya hallarına qarşı mübarizə işinin düzgün təşkilində 161 sayılı "Qaynar xətt" əlaqə mərkəzinin əhəmiyyəti qeyd olunub. Baş idarə tərəfindən ölkə vətəndaşlarını ciddi narahat edən korrupsiya cinayətlərinin və hüquq-pozmalarının yayıldığı idarəçilik və xidmət sahələrinin aşkar edilməsi, təqsirli şəxslərin ifşa edilməsi, korrupsiya hüquq-pozmalarından əziyyət çəkən vətəndaşların hüquqlarının bərpası edilməsi məqsədilə vətəndaşlardan "Qaynar xətt" əlaqə mərkəzinə daxil olmuş bir sıra müraciətlər üzrə təxirəsalınmaz əməliyyat-istintaq tədbirləri həyata keçirilib. Belə ki, mərkəzə hesabat dövründə 1970 müraciət daxil olmuş, həmin müraciətlərin 16-sı üzrə Cinayət Məcəlləsinin müxtəlif maddələri ilə cinayət işləri başlanıb. Bildirilib ki, korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığın zəruriliyi nəzərə alınaraq hesabat dövründə bu sahədə ixtisaslaşmış beynəlxalq qurumlar və digər ölkələrin müvafiq hüquq mühafizə orqanları ilə əlaqələrin daha da genişlənməsinə önəm verilib.

Rüşvətlə bağlı, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə, vəzifə səlahiyyətlərini aşma, qulluq mövqeyindən istifadə etməklə mənimsəmə və ya israf etmə, qulluq mövqeyindən istifadə etməklə dələduzluq, vəzifə saxtakarlığı və sair faktlar üzrə 184 şəxs barəsində 115 cinayət işinin istintaqi tamamlanaraq baxılması üçün aidiyyəti məhkəmələrə göndərilib.

Məhkəmələrə göndərilmiş cinayət işləri üzrə vurulmuş 51 milyon 194 min manat ziyandan istintaq müddətində 16 milyon 578 min manatın ödətdirilməsi təmin olunub, qalan ziyanın ödətdirilməsi məqsədilə qanunla nəzərdə tutulmuş tədbirlər görülmüşdür.

Hesabat dövründə özünü öldürmə və özünü öldürməyə cəhd faktlarına görə başlanılmış cinayət işlərinin ibtidai araşdırmasına prosessual rəhbərliyin və istintaqına nəzərin gücləndirilməsi ilə bağlı görülmüş tədbirlər sayəsində bir neçə iş üzrə cinayət törətmiş şəxslərin məhkəmə məsuliyyətinə verilməsi təmin olunub.

Müşavirədə prokurorluq orqan-

larında informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi sahəsində səmərəliliyin artırılması məqsədilə zəruri tədbirlərin görülməsinin intensivləşdirilməsi, "Elektron Sənəd Dövriyyəsi" və "Elektron Cinayət" proqramlarının funksional imkanlarının və tətbiqi dairəsinin genişləndirilməsi istiqamətində sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsi, beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla bu proqramların təkmilləşdirilməsinin təmin edilməsi barədə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Diqqətə çatdırılıb ki, prokurorluq orqanları tərəfindən 2018-ci ilin birinci yarısında görülmüş işlərin vəziyyəti təsdiq edilmiş cədvələ uyğun olaraq bölgələr üzrə keçirilən əməliyyat müşavirələrində müzakirə edilib, Baş prokurorun müavirləri, Baş Prokurorluğun Kollegiya üzvlərinin sədrliyi və tabe şəhər və rayon prokurorluqlarının əməkdaşlarının iştirakı ilə Ağşeron, Ağstafa, Astara, Tərtər, Hacıqabul, Qobustan və Zaqatala rayonlarında keçirilmiş əməliyyat müşavirələrində hesabat dövründə görülmüş işlərin real vəziyyəti, mövcud nöqsanlar və çatışmazlıqların yaranma səbəbləri hərtərəfli və prinsipli təhlil edilib, "Prokurorluq haqqında" qanunda nəzərdə tutulmuş fəaliyyət istiqamətləri üzrə işin səmərəliliyinin artırılması, tabe struktur qurumların fəaliyyəti üzərində Baş Prokurorluğun nəzarətinin daha da gücləndirilməsi, tabe prokurorluqlarda xidməti, icra və əmək intizamının yüksəldilməsi üçün konkret tədbirlər müəyyənləşdirilib. Əməliyyat müşavirələrində qaldırılan və işin səmərəliliyinə mənfi təsir göstərən problemlərin aradan qaldırılması və həlli vacib məsələlərin tənzimlənməsi istiqamətində qarşıda duran konkret vəzifələr müəyyənləşdirilib və Baş Prokurorluğun əlaqədar struktur qurumlarına müvafiq tapşırıqlar verilib.

Müşavirədə 2018-ci ilin birinci yarısında prokurorluq orqanları tərəfindən görülmüş işlər və bu məsələnin bölgə müşavirələrində müzakirəsinin nəticələri barədə Baş prokurorun birinci müavini Rüstəm Usubov məruzə edib. Müzakirələrdə çıxış edən Baş prokurorun müavini Namiq Əsgərov Azərbaycan Prokurorluğunun yaranmasının 100 illik yubileyinə həzrlərlə əlaqədar görülmüş işlər və qarşıda duran vəzifələr, Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarənin rəisi İlqar Cəfərov Azərbaycan Respublikası

Prezidentinin "Penitensiar sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi və cəmiyyətdən təcridetmə ilə əlaqədar olmayan alternativ cəza və prosessual məcburiyyət tədbirlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi barədə" 10 fevral 2017-ci il tarixli sərəncamının icrası ilə bağlı prokurorluq orqanları tərəfindən görülmüş işlər barədə müşavirə iştirakçılarına ətraflı məlumat verilib.

Əməliyyat müşavirəsinə yekun vuran Baş prokuror Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələr üzrə keçirilən əməliyyat müşavirələrində müzakirə edilən iclasında ölkəmizdə həyata keçirilən quruculuq işlərinə, iqtisadi, sosial və siyasi sahədə aparılan islahatlara kölgə salan neqativ təzahürlərə qarşı daha ciddi mübarizə aparılması barədə tapşırıqlarını bir daha xatırladaraq, dövlət başçısının bu tələblərinin yüksək səviyyədə icrasına nail olmaq üçün Baş Prokurorluğun əlaqədar struktur qurumlarına və bütün tabe prokurorluqlara, ilk növbədə Baş prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə korrupsiya hallarına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, bu neqativ təzahürlərin qarşısının alınması və onları doğuran səbəblərin aradan qaldırılması istiqamətində bundan sonra da sistemli, ardıcıl və qətiyyətli mübarizə tədbirlərinin görülməsi barədə göstərişlər verib. Eyni zamanda, prokurorluq orqanlarında xidməti fəaliyyətin vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsi prinsipi üzərində qurulmasının, müasir texnologiyaların tətbiqinin, əməkdaşların peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsinin başlıca vəzifələr olaraq ardıcılıqla həyata keçirilməsinin zəruriliyi vurğulanıb.

Əməliyyat müşavirəsində inam ifadə olunub ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizdə həyata keçirilən müasir məzmunlu dövlətçilik siyasətini hərtərəfli dəstəkləyən prokurorluq orqanları bundan sonra da digər hüquq-mühafizə orqanları ilə əlaqəli şəkildə ictimai-siyasi sabitliyin və əmin-amanlığın qorunması, cinayətkarlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, dövlət müstəqilliyinin, demokratik hüquq və azadlıqların etibarlı müdafiəsi üçün zəruri tədbirlərin görülməsini təmin edəcək.

Hikmət Babaoğlu: Ölkəmizin informasiya məkanını informasiya terroruna məruz qoyanlara əsla meydan vermək olmaz

Azərbaycan nəinki regionda hətta bütövlükdə dünyada insan hüquq və azadlıqlarının, din və vicdan azadlıqlarının ən yüksək səviyyədə təmin olunduğu bir ölkədir. Çox maraqlıdır ki, Azərbaycanı dini dözümsüzlükdə və din xadimlərinə qarşı sərt davranmaqda ittiham edən bir qrup radikal ünsür bu tolerant mühitdən sui-istifadə edərək əslində özləri kimi radikalı və terrorçuları müdafiə edirlər.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı, "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu bildirib. "Hələ bu azmış kimi üstəlik məsələni bir də siyasiləşdirərək siyasi hakimiyyəti də özlərinə görə şantaj edirlər. Ancaq bunu elə ibtidai formada edirlər ki, kimdən sifariş aldıqları və nə məqsədlə etdikləri çox aydın şəkildə görünür. Ona görə də nə həqiqi dindarlar, nə də cəmiyyətimizin ictimai fəal fərdləri əsla bu antiAzərbaycan təbliğatına fikir vermirlər", -deyə Hikmət Babaoğlu vurğulayıb. Deputat qeyd edib ki, son vaxtlar sosial şəbəkələrdə aktivləşən bu informasiya terrorçuları əslində ölkəmizdə fiziki terroru həyata keçirənlərin informasiya dəstəkləridirlər və eyni mərkəzdən idarə olunurlar. Hədəf Azərbaycanın milli və dövlət maraqlarıdır, hədəf ölkəmizdəki inkişaf və sabitlikdir.

Yeni Azərbaycan qəzetinin baş redaktoru deyib: "Ancaq bu da hələ hamısı deyil. Informasiya terrorçularının əsas hədəflərindən bir də siyasi hakimiyyətdir. Dini məsələlərdə həmişə məzhəb kimi həssas məsələləri istismar edərək silaha çevirən radikal siyasətçilər də Dağlıq Qarabağ probleminin həlli kimi həssas mövzunu silaha çevirməyə cəhd edirlər. Bu da təsadüfi deyil. Hazırda Azərbaycan iqtidarının uzunmüddətli hərbi-siyasi və diplomatik səyləri nəticəsində Dağlıq Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı heç vaxt olmadığı qədər müsbət şərtlər yaranmaqdadır. Siyasi prosesləri yaxından izləyənlər bunu yaxşı görürlər. Həmin dini radikalı gizlədən və himayə edən mərkəzlər isə bu problemin həllini əsla istəmirlər. Çünki problem həll olunarsa, onların Azərbaycana təzyiqli rıçaqlarından biri əllərindən çıxar. Ona görə də din pərdəsi adı altında siyasi şantaj vasitəsilə aranı qarışdırmağa cəhd edirlər. Eyni zamanda, onların məqsədlərini ifşa edən informasiya vasitələrini xüsusi olaraq hədəfə alırlar. Yeni, fərdi qaydada ayrı-ayrı subyektləri susdurmaqda onları ifşa edən informasiya resurslarına dərs vermək istəyirlər. Ancaq Azərbaycanda bu mümkün deyil. Çünki kütləvi şüur belə məsələləri obyektiv dərk edəcək qədər kamildir. Ölkəmizdə savadlı və vətənpərvər dindarlar ordusu var ki, onlar da belə radikalı dini şüurumuzu manipulyasiya etmələrinə yol verməzlər, ölkəmizin informasiya məkanını informasiya terroruna məruz qoyanlara da əsla meydan vermək olmaz".

"Azərbaycan əleyhinə çirkin kampaniyalar aparılanın qarşısında güclü xalq-dövlət birliyi dayanıb"

Təəssüfedicidir ki, Azərbaycanda və ondan kənar da fəaliyyət göstərən bir sıra qruplar "milli", yaxud da "dini" təəssübkeş formasında maskalanaraq, ölkəmiz əleyhinə çirkin kampaniyalar aparmaqda davam edirlər. Bu fikri AZƏRTAC-a açıqlamasında "SƏS" Media Qrupunun rəhbəri, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev bildirib. Onun sözlərinə görə, bu gün din pərdəsi altında var-gəl edən həmin qruplar sifarişli xarakterli videomateriallar, şərhlər hazırlayaraq guya milli, dini azadlıqların pozulduğunu iddia edirlər. Lakin bir reallığı unudurlar ki, hazırda xidmət etdikləri radikal dini təşkilatlar bilavasitə Azərbaycanı istəməyənlərdir. Onlar vətən, dövlət, xalq amilini bir kənara qoyaraq məhz həmin qüvvələrə nökrçilik edirlər. Unudurlar ki, bu gün Azərbaycanın 20 faiz torpağı işğal altındadır və nökrçilik etdikləri dairelər bilavasitə Ermənistanla əlbirdir. Həmin Ermənistanla ki, Xocalı faciəsini törədib.

Müsaibimiz əlavə edib ki, bu gün Azərbaycan əleyhinə fəaliyyət göstərən radikal hakimiyyətin Qarabağı qaytarmaq istəməsi ətrafında sərəm iddialarla çıxış edirlər. Halbuki təkcə 2016-cı ilin aprelinde və bu ilin mayında ordumuz düşməne zərbə endirərək torpaqlarımızın bir hissəsini işğaldan azad edib.

Azərbaycanın hüquqi, demokratik dövlət olduğunu vurğulayan ekspert bildirib ki, ölkəmizdə mövcud olan multikultural dəyərlər, o cümlədən milli, etnik dözümlülük dünyanın ən aparıcı ölkələrində belə mövcud deyil. Heç bir ölkədə Azərbaycanda olduğu kimi dəyərlər yoxdur. Ölkəmizin tarixi əsasları məhz belə təməllərə söykənilir. Ona görə də ölkəmiz əleyhinə fəaliyyət göstərən radikal dindarlar və onların ağaları heç vaxt öz istəklərinə çata bilməyəcəklər. Onların qarşısında güclü Azərbaycan dövləti, bu dövlətin ətrafında birləşən güclü xalq amilini dayanıb.

Hicran Hüseynova: "Son illər ərzində qadın sahibkarlarının sayı 28 faizə qədər artıb"

"Azərbaycan cəmiyyətində qadınlar aparıcı rol oynayır". Bu fikri Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova deyib. H.Hüseynova bildirib ki, qadın ana kimi gələcək nəsli formalaşdırır. İnsanlığın necə olması qadının savadından, sosial statusundan asılıdır. Bu məsələ bizim ölkəmizdə hər zaman aktual olub. Məsələn, 1901-ci ildə bütün müsəlman dünyasında qızlar üçün ilk dünyəvi məktəb Bakıda yaradılıb. Həmçinin 1911-ci ildə Xədicə Əlibəyovanın redaktorluğu ilə ilk dəfə qadın mətbu orqanı yaradıldı. "İşıq" qəzeti qadınların hüquqlarının qorunması, onların maariflənməsi üçün bütün ziyalı vətəndaşları səfərbər etdi. 1918-ci ildə müsəlman Şərqində ilk dəfə olaraq Azərbaycanda qadınlara seçmək və seçilmək hüququ verilib.

"Gender siyasətinin gücləndirilməsi dövlət strategiyasının əsas istiqamətlərindən biridir. 1998-ci ildə Ulu öndər Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə postsovet məkanında ilk dəfə Azərbaycanda Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi təsis edilib. Prezident İlham Əliyevin Fərmanı ilə 2006-cı ildə bu komitənin səlahiyyətləri genişləndirərək Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi yaradılıb"-deyən komitə sədri qadınların cəmiyyətin bütün sahələrində, o cümlədən iqtisadiyat və biznes sahəsində də fəal təmsil olunmalıdır.

"Son illər ərzində qadın sahibkarlarının sayı 28 faizə qədər artıb. Onların arasında holding və böyük maliyyə kompaniyalarının rəhbərləri var. Biz bu rəqəmlərin artırılmasında maraqlılıq və ölkəmizdə qadın biznesinin inkişafı üçün böyük işlər görülmür. Nümunə kimi Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramı ilə birgə "Kənd və rayon yerlərində yaşayan qadınların iqtisadi və sosial həyatda iştirakının təşviqatı" texniki yardım, "Regionlarda sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi" layihələrini qeyd etmək olar"- deyərək, komitə sədri vurğulayıb.

Vüqar Rəhimzadə: "Dindar" simasında dolaşan "agentlər" antimilliyə təbliğat aparmaqla heç nəyə nail olmayacaqlar

Bu gün Azərbaycanda din-dövlət münasibətləri kifayət qədər normal səviyyədədir. Ana qanunumuz olan Konstitusiyaya görə də hər kəsin vicdan azadlığı var. Ölkə rəhbərliyi vətəndaşların bütün, o cümlədən bu hüququnun ən yüksək səviyyədə təmin edilməsi üçün hər cür şərait yaradır. Son illərdə istər paytaxtda, istərsə də bölgələrdə məscidlər əsaslı şəkildə təmir edilib, yeni məscidlər tikilib insanların istifadəsinə verilib. Xüsusi olaraq vurğulamaq lazımdır ki, hüquqi, dünyəvi, demokratik dövlət olan Azərbaycanda dini zəmində heç bir qarşıdurma yoxdur və dinin, din xadimlərinin hansısa formada sıxışdırılmasından söhbət belə gedə bilməz.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında YAP Siyasi Şurasının üzvü, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə bildirib. Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, son günlər bəzi "maraqlı dairelər" sosial şəbəkələrdə din pərdəsi altında anti-Azərbaycan təbliğatı aparmağa cəhd edir, müxtəlif çağırışlar, videomüraciətlər yayımlayırlar. Guya ölkəmizdə insan hüquqları pozulur, din xadimləri sıxışdırılır. "Təbii ki, bütün bunlar absurddur və heç bir fakt əsaslanmır, məntiqə sığmır. Bu cür dezinformasiyaları yaymaqda məqsəd ölkəmizdəki daxili sabitliyi pozmağa cəhd etmək, insanların dini inanclarını istismar etməklə öz çirkin niyyətlərini həyata keçirməkdir. Ancaq ölkə ictimaiyyəti, ziyalılar hər zaman olduğu kimi, yenə də bu cür antimilliyə qüvvələrə layiqli cavab verirlər", -deyə "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru vurğulayıb.

Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, bu gün ölkəmizdəki tolerant, multikultural mühit, bütün sahələrdə əldə olunan uğurlar dostları sevindirir kimi, düşmənləri də ciddi şəkildə narahat edir. YAP Siyasi Şurasının üzvü deyib: "Artıq bütün dünya Azərbaycanı multikultural məkan, tolerant ölkə kimi tanıyır, qəbul edir və bunu yüksək keyfiyyət kimi qiymətləndirir. Müxtəlif millətlərin, dinlərin nümayəndələri ölkəmizdə azad, təhlükəsiz, sülh şəraitində yaşayırlar. Bu insanlar heç bir ayrı-seçkiliyə məruz qalmadan dövlətin onlar üçün yaratdığı bütün imkanlardan maksimum səviyyədə yararlanırlar. Görünür bu mühit bəzi "qüvvələri" qıcıqlandırır, onları narahat edir. Sosial şəbəkələrdə "dindar" simasında dolaşan "agentlər" antimilliyə təbliğat aparmaqla heç nəyə nail olmayacaqlar. Xalq bu ünsürləri yaxşı tanıyır. Ölkəmizdə möhkəm təməllər üzərində qurulan ictimai-siyasi sabitliyi, xalq-iqtidar birliyini heç bir qüvvə poza bilməz".

Xalqımızın və dövlətimizin birgə səyi din pərdəsi altında aparılan anti-Azərbaycan təbliğatın qarşısında siperdir

Son vaxtlar sosial şəbəkələrdə din pərdəsi altında anti-Azərbaycan təbliğatının aparıldığını görürük. Müxtəlif statuslarda, rəylərdə və videomüraciətlərdə guya Azərbaycanda dini və milli azlıqların sıxışdırılması, dindarların hüquqlarının pozulması və s. kimi əsassız iddialar irəli sürülür. Dini öz məkrli planlarına alət etmək istəyənlər onu mənəvi, əxlaqi kamilliyə səsləyən yönündən "arındıraraq" siyasi müstəviyə çəkmək istəyirlər.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun icraçı direktoru Mehman İsmayilov bildirib. Fond rəhbəri qeyd edib ki, dinlər, o cümlədən İslam dini insanın onun yaradılış qayəsinə uyğun olaraq ucaltmaq istəyir. Dinin əsas hədəfi bütün daxili ələmi və davranışları ilə insandır. İnsanın şəxsiyyətini və mənliliyini ucaldan, ona yüksək mənəvi-əxlaqi keyfiyyətlər aşılamaq dini mahiyyətindən uzaqlaşdırmaq onun özünə ən böyük zərərdir.

M.İsmayilov qeyd edib ki, din tarixən xalqımızın milli birliyinin simvolu olub. Xalqımızın əsrlərin süzgülündən keçərək formalaşan ictimai yaddaşı sahib olduğu dəyərlərin başqa məqsədlərlə istifadəsi önündə ən böyük maneədir. Dünyanın aparıcı sosioloji sorğu mərkəzlərinin araşdırmaları göstərir ki, bir çox ölkələrlə müqayisə edildikdə Azərbaycan cəmiyyəti dini və milli tolerantlıq baxımından onların əksəriyyətinə fərqlənir. Azərbaycan milli və dini tolerantlığa, məzhəblərə qarşı qardaşlığa, dinlərarası dostluğa görə özünə xas yeri olan ölkədir. Bu ənənənin qorunması və inkişaf etdirilməsi son dərəcə vacibdir. Dövlətimizin bu sahədə gördüyü işlər göz qabağındadır. Prezident İlham Əliyevin uzun illər yürütdüyü siyasət milli və dini azlıqların hüquqlarının tam şəkildə qorunmasını, dini və milli tolerantlığın, dini və mənəvi dəyərlərin inkişafını təmin etməkdə davam edir.

İnsanların dini duyğularından istifadə edilərək din pərdəsi altında aparılan anti-Azərbaycan təbliğatın qarşısının hər zaman xalqımız və dövlətimizin birgə səyi ilə alınacağını deyən müsaibimiz vurğulayıb ki, xalqımızın ictimai yaddaşı və dövlətimizin gücü bu cür məkrli planların qarşısında daim siper olacaq.

1 Avqust Azərbaycan Dili Günüdür

Dil milli kimliyimizdir

Dünya yarandığı ilkin dövənlərdə insanlar bir-birinə fikirlərini işarələrlə, əl, göz və digər orqanların hərəkətləri ilə çatdırırdılar. Getdikcə bu işarə və hərəkətlər səslərlə, səslərin birləşməsindən yaranan sözlərlə əvəz olundu. Əsasını küləklərin vıyılısından, yarpaqların xışıltısından, ləpələrin şırıltısından, daşların cingiltisindən, quşların, heyvanların səslərindən götürən bu anlaşma forması, zaman-zaman inkişaf etdi, müəmməl ünsiyyət vasitəsinə çevrildi.

Dünyanın inkişafı, insanların qəbilələşməsi, icmaların formalaşması özü ilə bərabər bu ünsiyyət vasitəsinə də fərqləndirdi, anlaşma forması müxtəlifləşdi. Beləcə bəşəriyyətin ən mühüm ünsiyyət vasitəsi olan dil də müxtəlifləşdi, hər tayfanın, hər icmanın, hər etnosun öz səsləli ünsiyyət vasitəsi - dili yarandı, formalaşdı və inkişaf etdi. Dünya dilləri sırasında ən qədim, ən zəngin dillərdən biri, türk dilləri ailəsinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan Azərbaycan dili də min illər boyu formalaşdı, inkişaf etdi. Bugünkü zəngin, musiqili, təbiətdə mövcud olan bütün səslər dünyasını özündə əks etdirən Müasir Azərbaycan dili, məhz min illərin sınağından çıxmış, bu gün əlli milyondan çox insan toplumunun doğma ünsiyyət vasitəsinə çevrilmişdir. Təsədüfi deyil ki, dünyanın ən qədim yazılı abidələri, şifahi xalq ədəbiyyatı nümunələri içərisində Azərbaycan türkcəsində yaranmış əsərlər öncül yerlərdən birini tutur.

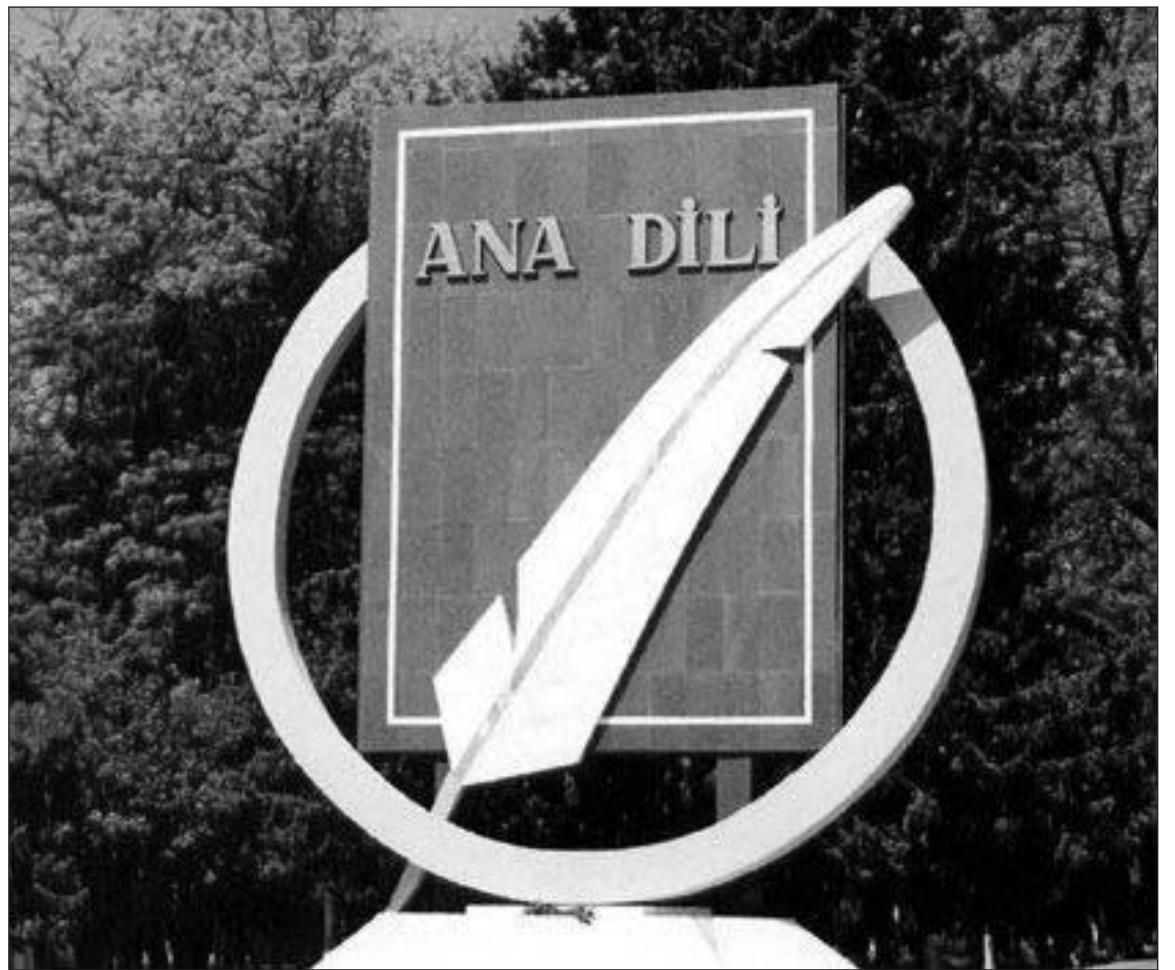
Keçmiş SSRİ-də, kommunist ideologiyasının tələbinə uyğun olaraq, dil haqqında danışarkən, ona üç sözdən ibarət tərif verilir: "Dil ünsiyyət vasitə-sidir!" Bu, qeyd etdiyimiz kimi, kommunist ideologiyasının qarşıya qoyduğu başlıca məqsədi - SSRİ-də yaşayan xalqların dillərini sıradan çıxarmaq, bütün xalqları vahid dilə - rus dilində danışmağa vadar etmək məqsədi daşıyırdı. Halbuki hər bir xalqın dili ünsiyyət vasitəsi olmaqla yanaşı, həm də həmin xalqın milli varlığının göstəricisidir. Bir az da dərinə getsək, dil hər bir xalqın milli kimliyidir, pasportudur!

Sadə bir misal: bu gün dünyada, demək olar ki, əksər millətlər özlərini sivilizasiyanın ən qədim xalqları kimi qələmə verirlər. Gəlin görək, hər hansı bir xalqın tarixini müəyyənləşdirmək üçün başlıca fakt kimi nəyi əsas götürürlər? Şübhəsiz, həmin xalqın dilində yazılmış müxtəlif dövrlərə və forması-yalara məxsus qədim yazıları! "Orxon-Yenisey", "Güntəkin" kimi qədim yazılı abidələr, Mahmud Kaşğarının "Divanül-lüğətül-türk" kitabı, "Kitabi-Dədə Qorqud" kimi möhtəşəm söz - sənəti abidəsi və

sonrakı dövrlərdə yazıb-yaradan şairlərin, yazıçıların əsərləri olmasa, Azərbaycan türklərinin qədim varlığını nə ilə sübut etmək olar? Maraqlı bir faktı qeyd etmək istəyirəm. Dünyanın ən inkişaf etmiş xalqlarının dilinin lüğət tərkibi min il ərzində əlli faizdən çox dəyişdiyi halda, bizim dilimizin lüğət tərkibi min ildə cəmi on faiz dəyişikliyə uğramışdır. Təkbizolunmaz bu fakt, onu deməyə əsas verir ki, xalqımız tarix boyu ana dilinə məhəbbətlə yanaşmış, mühafizəkarlıq nümayiş etdirərək, onun saflığını qorumuşdur. Baxmayaraq ki, xalqımız əsrlər boyu başqa xalqların - ərəblərin, farsların və rusların əsarəti altında yaşamaq məcburiyyətində qalmışdır. Bütün məşəq-qətlərə baxmayaraq, Azərbaycan türkləri dilini, digər milli-mənəvi dəyərlərini qoruyaraq, bugünkü nəslə çatdırmışdır. Ulularımızın əzab-əziyyətlərə sinə gərib bu günə qədər yaşatdığı ana dilimizin varlığı, təəssüflə də olsa, qeyd etməliyə ki, indiki qloballaşan dünyada təhlükə ilə üz-üzədir.

Ola bilər ki, problemi bir qədər şişirdilmiş kimi düşünsün oxucu. Bəlkə də qarşılaşdığımız problemlər bir qədər kəskin ifadə işlətməyə səbəb olur. Ancaq bir həqiqətdir ki, əgər ziyalılarımız səsinə qaldrmasa, dövlətin bu sahədə atdığı addımlara ciddi dəstək verilməyə, yaxın gələcəkdə belə bir problemin mövcudluğunu hər kəs hiss edəcək. Ulu Öndər Heydər Əliyev həm sovet dövründə, həm də müstəqillik dövründə respublikaya rəhbərlik etdiyi zamanlarda ana dilinə, onun saflığının qorunmasına, inkişafına, işlənmə dairəsinin genişlənməsinə daim xüsusi önəm vermişdir. Bu yerdə Ulu Öndərin bir fikrini xatırlatmaq lazımdır: "Azərbaycan xalqının dili onun milli varlığını müəyyən edən başlıca amillərdəndir."

Ulu Öndərin alternativsiz siyasəti kursunun müdrik və yaradıcı davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev də bütün digər sahələrlə yanaşı, Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlayır. Ölkəyə rəhbərlik etdiyi on beş il ərzində (2003 - 2018) Azər-

baycan dili ilə bağlı iki Sərəncam və dilə bağlı bütün sahələləri özündə ehtiva edən Dövlət Proqramı imzalaması Cənab Prezidentin ana dilinə nə qədər böyük önəm verdiyini göstərir. Ölkə başçısı 2015-ci ilin noyabr ayında Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının yubileyindəki nitqində Azərbaycan dili ilə bağlı səsləndirdiyi tarixi əhəmiyyətli fikirlər isə, hesab edirik ki, hər bir azərbaycanlıya, xüsusilə, ziyalılara ünvanlanan ciddi mesajdır: "Əsrlər boyu Azərbaycan xalqını bir xalq kimi qoruyan bizim mədəniyyətimiz, incəsənətimiz, musiqimiz, xalçaçılıq sənətimiz və digər ənənələrimiz olubdur. Bizim bu sahədəki bütün fəaliyyətimizin əsasında Azərbaycan dili dayanır. Azərbaycan dili bizi bir xalq və millət kimi qoruyub. Əsrlər boyu biz başqa ölkələrin, imperiyaların tərkibində yaşadığımız, müstəqil olmadığımız dövrdə milli dəyərlərimizi, ana dilimizi qoruyub, saxlaya bilmişik. Azərbaycan dilinin saflığını qoruya bilməmişik. Ona görə, bu gün, bəzi hallarda görəndə ki, dilimizə xaricdən müdaxilələr edilir və bəzi hallarda bu müdaxilələr Azərbaycanda da dəstək qazanır, bu, məni, doğrudan da, çox narahat edir. Azərbaycan dili o qədər zəngindir ki, heç bir əlavə xarici kəlməyə ehtiyac yoxdur."

Ancaq təəssüflə qeyd etmək məcburiyyətindəyik ki, cəmiyyətin bütün təbəqələrində bu nümunənin şahidi olmuşuq ki, bu da həyacan təbili çalmağın vaxtı çatdığını deməyə əsas verir. Xüsusilə, dilin təbliğində, gənc nəslin ana dilinə münasibətinin formalaşmasında mühüm rol oynayan televiziya, radio proqramlarında, sosial şəbəkələrdə, film və seriallarda, reklam bazarında Azərbaycan dilinə, onun saflığına vurulan zərbələr, hesab edirik ki, hər bir ziyalını ciddi narahat etməlidir. Alqışa layiq haldır ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası bu sahəyə xüsusi önəm verir və hər il dilimizin saflığının qorunması ilə bağlı səkkiz-on layihənin maliyyələşməsinə qərar verir. Ancaq yenə də təəssüf ki, bu layihələrin icrasının nəticəsi olaraq aşkar edilən qüsurlar, irəli sürülən təkliflər əksər qurumlar tərəfindən laqeydliklə qarşılır və lazımı tədbirlərin görülməsi üçün hansısa ciddi addımlar atılmır. AMEA-nın Dilçilik İnstitutu istisna olmaqla, bu sahəyə cavabdeh olan digər dövlət və özəl qurumlar problemlərin həllinə lazımı diqqət göstərmirlər. Bu isə, hesab edirik ki, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dövlət dili kimi təsbit olunan Azərbaycan dilinə məsuliyyətsiz ya-

naşmanın təzahürüdür.

Televiziya proqramları və dilimiz

Müasir dövrdə televiziyasız ailə təsəvvür etmək mümkün deyil. Demək, hər bir ailədə böyüyən uşaq valideynləri ilə yanaşı, daim televiziya proqramlarındakı çıxışların təsiri altında böyüyür. Bu baxımdan, mənəvi tərbiyə məsələlərini bir yana qoysaq, uşaqların danışdığı dilin formalaşmasında ana və ata ilə yanaşı, televiziya da aparıcı rol oynayır. Sadə bir misal: hansı ailədə rus kanallarına daha çox baxılırsa, həmin ailədə böyüyən körpənin də dili rus dili üzərində formalaşır. Yaxud Türkiyə kanallarına daha çox baxan uşaqların dilində Anadolü türkcəsində olan ifadələrə meyil yaranır. Eynilə də Azərbaycan televiziya aparıcılarının çıxışları gənclərin nitqinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Ona görə də, televiziya kanalları bunu nəzərə almalı və yeni nəslin ana dilində təmiz nitqinin inkişafında üzərlərinə böyük məsuliyyət düşdüyünü anlamalıdır. Bu yerdə maraqlı bir faktı oxucuların diqqətinə çatdırmaq istəyirəm. Sovet dövründə "Soyuz" adlı Ümumittifaq Radiostansiyası var idi. Kommunist rejimi ölkədəki xalqların dilinə guya hörmətlə ya-

1 Avqust Azərbaycan Dili Günüdür

Dil milli kimliyimizdir

naşıldığını göstərmək üçün belə bir radiostansiya yaratmışdı. 1960-70-ci illərdə həmin radiostansiyanın Azərbaycan bölməsində Azərbaycanın görkəmli qiraət ustası, diktör, respublikanın əməkdar artisti Aydın Qaradağlı çıxış edirdi. Həmin illərdə o zamankı Azərbaycan Televiziyasına Polşadan bir qadın məktub göndərir. Məktubun məzmunu, təxminən, belədir: "Mən Moskvada Lomonosov adına Universitetdə təhsil almışam. Tələbəlik illərində təsadüfən radioda eşitdiyim bir səs məni özünə cəlb etdi. Bu diktörün nə danışdığını anlamırdım, ancaq hər gün eyni vaxtda radionu açıb, bu səsə axıradək qulaq asırdım. Səsdeki ecazkarlıq və musiqillik məni heyrətə gətirirdi. Sonradan öyrəndim ki, bu, "Soyuz" Radiostansiyasında Azərbaycan bölməsinin diktoru Aydın Qaradağlı adlı şəxsdir. Mən universiteti bitirib Polşaya qayıdırdım sonra bu səs üçün darıxmağa başladım. Ona görə də məktubla sizə müraciət etməyə qərar verdim. Xahiş edirəm, həmin şəxsin ifası olan bir kaset hazırladırsınız, mənə göndərsiniz". Dilimizi bilməyən bir polyak qızına, bəlkə də bir yox, minlərlə bu cür insanlara gözəl və səlis nitqi ilə Aydın Qaradağlı dilimizi necə sevdiyi! Bu gün televiziya dünyamızda Aydın Qaradağlı məktəbinin davamçıları olan diktörlerimiz, aparıcılarımız, şərhçilərimiz olsa da, etiraf edək ki, bu məktəbin adına ləkə olan, Azərbaycan ədəbi dilinə hörmətsiz yanaşan, yaxud ədəbi dil normalarını öyrənməyə tənbəllik edən aparıcı, diktör və şərhçilər daha çoxdur. Görünür, bu da müstəqillik dövründə yaranmış demokratiya nəticəsində televiziya kanallarımızın sayının artması ilə bağlıdır. Televiziya rəhbərləri az-çox beləşən danışan hər kəsi bu mühüm sahəyə işə qəbul edir. Nəticə də göz qabağındadır. Başlıca səbəb isə, fikrimizcə, universitetlərin jurnalistika fakültələrində ayrıca telejurnalist ixtisasının olmaması və televiziya aparıcılığı üçün hələ təhsil dövründə bu sahədə istedadı olan gənclərin seçilib hazırlanmamasıdır. Digər səbəb tələyə teleaparıcılıq kimi şərəfli bir peşənin daşıyıcısı olmaq düşən gənclərin səhlənkar, məsuliyyətsiz münasibətidir. Əgər bu gənclər yuxarıda dediklərimizi yaxşı anlasalar, özlərində məsuliyyət hiss eləsələr, daim ədəbi dil üzərində öyrənməyə can atsalar, belə olmaz. Nəhayət, bir səbəb də var ki, onu da vurğulamağı zəruri hesab edirəm. Televiziya rəhbərləri ilə söhbətlər zamanı deyirlər ki, bəzi proqram

layihələrin sponsorları (yəni himayədarları - T.N.) şərt qoyurlar ki, verilişin aparıcısı filankəs olsun. Kommersiya tələblərinə tabe olmaq məcburiyyətində qalan televiziya rəhbərləri də onların şərtləri ilə razılaşmaq məcburiyyətində qalırlar. Bu isə, sözün həqiqi mənasında, imkanlı şəxslər tərəfindən ədəbi dilimizə zərbə vurulması deməkdir. Mənə elə gəlir ki, bütün bu səbəblərin aradan qaldırılması mümkünsüz deyil. Azərbaycanın televiziya proqramlarının, təxminən üçdə birində, bir ay ərzində apardığımız müşahidə zamanı on mindən artıq dil qüsurlarının aşkar edilməsinin başlıca səbəbləri, yumşaq desək, ana dilinə hörmətsiz yanaşmanın bariz nümunəsidir.

Hesab edirəm ki, jurnalistika fakültələrində ayrıca teleaparıcılar hazırlanmalıdır. Onlara görkəmli dilçi alimlər, televiziya aparıcılığı sahəsində özünü təsdiq etmiş görkəmli teleaparıcılar xüsusi kurslar keçməlidir. Televiziyalarda bu şərəfli peşəyə yönələn həmin gənclər gündəlik olaraq üzərlərində işləməli, peşələrinin məsuliyyətini dərk etməlidirlər. Verilişlərin himayədarlarının aparıcılıq məsələsinə qarışmalarına imkan verilməməlidir. Bütün televiziyalarda Natevan Hacıyeva, Ofeliya Sənani, Sabir Ələsgərov, Eldost Bayramlı, Əli Məhəmmədoğlu və adlarını çəkmədiyimiz digər görkəmli aparıcılardan, eyni zamanda, dilçi alimlərdən ibarət məsləhət və ya tövsiyə qurumları yaradılmalıdır. Onlar ən azı, həftədə bir dəfə gənc teleaparıcılarla söhbətlər aparmalı, konkret qüsurlarını nəzərlərinə çatdırmalı və onların aradan qaldırılması üçün tövsiyələrini bildirməlidirlər. Hesab edirəm ki, tövsiyə kanallarının hər birinin imkanı çatır ki, heç olmazsa, bir nəfər ya dilçi alim, yaxud adlarını çəkdiyimiz, özünü təsdiq etmiş, tanınmış teleaparıcılardan birini ştata götürüb, televiziyanın dili üzərində daimi mütəxəssis nəzarəti həyata keçirsin. Nəhayət, Azərbaycan Milli Teleradio Şurası səlahiyyətlərindən istifadə edib, aparıcıların ədəbi dil normalarına əməl etmələri üçün müvafiq tədbirlər görməlidir. Məncə, bu dediklərimiz həyata keçərsə, teleaparıcılar ədəbi dil normalarına riayət etmələrində ciddi irəliləyişə nail olmaq mümkündür.

Dilimiz reklamlarda ana dilinin təbliği sahəsində digər mühüm rol oynayan sahə reklam bazarıdır. "Dövlət dili haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda

"Dövlət dilinin xidmət sahələrində, reklam və elanlarda işlənməsi" ilə bağlı xüsusi maddə mövcuddur (Maddə7)". Bu maddədə reklamların verilməsi ilə bağlı tələblər də əksini tapmışdır: "Azərbaycan Respublikası ərazisində bütün xidmət sahələrində, reklam və elanlarda dövlət dili işlənir. Əcnəbilərə xidmət göstərilməsi ilə bağlı müvafiq xidmət sahələrində dövlət dili ilə yanaşı, digər dillər də tətbiq oluna bilər. Zəruri hallarda reklam və elanlarda (lövhələrdə, tabloları, plakatlarda və sair) dövlət dili ilə yanaşı, digər dillərdən də istifadə oluna bilər. Lakin onların tutduğu sahə Azərbaycan dilindəki qarşılıqlı tutduğu sahədən böyük olmamalı və Azərbaycan dilindəki yazıdan sonra gəlməlidir" (Maddə7.1.).

"Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu"nın 4-cü maddəsinin 7-ci bəndində də qeyd olunur ki, reklamda "Dövlət dili haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu"nın müddəalarına riayət edilməlidir. Reklamın yayımı ilə əlaqədar qanunverici sənədlərdə qeyd olunan tələblərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı müşahidələrin nəticəsi, təəssüf ki, qənaətbəxş deyil. Bakı və Sumqayıt şəhərlərində aparılan araşdırma nəticəsində təkə bu iki şəhərdə reklam və ünvan lövhələrində on minə yaxın dil qüsurları aşkar edilmişdir ki, bu da, hesab edirəm ki, həyəcan təbili çalmağa ciddi əsasdır. Televiziya, radio dalğalarında, eləcə də, internet portallarında nümayiş etdirilən reklam çarxlarında da vəziyyət dəyişməzdir. Görünən odur ki, bu sahəyə cavabdeh olan səlahiyyət sahibləri ana dilimizin saflığının qorunması kimi tələpəli məsələyə lazımı dərəcədə məsuliyyətlə yanaşmır və nəticədə həm yuxarıda adlarını qeyd etdiyimiz qanunların, həm də ölkə başçısının imzaladığı Dövlət Proqramının tələbləri kobud şəkildə pozulur.

Keçirilən monitoringin nəticələrinin təhlili və mütəxəssislərin rəyləri nəzərə alınaraq, bu sahədə mövcud olan qüsurların və çatışmazlıqların aradan qaldırılması, reklam bazarında Azərbaycan ədəbi dil normalarına əməl olunması, bununla da, reklam bazarında dilimizin təmizliyinin qorunması məqsədilə təklif edirik:

-Reklam mətnlərində dilin bütün səviyyələri üzrə ədəbi dil normalarına ciddi şəkildə riayət olunmalı, orfoqrafiya qaydaları nəzərə alınmaqla yanaşı, leksik-üslubi və qrammatik normanın tələbləri də

diqqət mərkəzində saxlanmalıdır; -Monitoringin nəticələrinə əsasən, başlıca problemlər reklam mətnlərinin tərcüməsi ilə bağlı olduğundan, bu sahəyə xüsusi diqqət yetirilməlidir;

-Reklam mətnlərində əcnəbi söz və ifadələrin işlənməsinin qarşısı alınmalı, buna yol verildikdə, "Reklam haqqında Azərbaycan Respublikası Qanunu"nın müvafiq müddəaları nəzərə alınmalı və cavabdeh şəxslər inzibati məsuliyyətə cəlb olunmalıdır;

-Bakı, Gəncə, Sumqayıt şəhərlərində reklam lövhələrində ədəbi dil normalarına əməl olunmasına nəzarət edən səlahiyyətli dövlət qurumları müəyyən edilməli və onların bu sahəyə nəzarət mexanizmi formalaşdırılmalıdır;

-Reklam agentliklərinin hazırladıkları reklam çarxlarında ədəbi dil normalarına əməl olunması ilə bağlı mövcud qanunlara uyğun müvafiq cəza tədbirlərinin görülməsi ilə bağlı konkret məsul qurumlar müəyyən edilməlidir. Film və seriallarda Azərbaycan dili, siri deyil ki, bu gün incəsənətin ən geniş yayılmış qolu olan kino cəmiyyətin, xüsusilə, gənc nəslin formalaşmasında əhəmiyyətli rol malikdir. Xüsusilə, son dövrlərdə, dünyanın hər yerində olduğu kimi, Azərbaycanda da istehsal artan teleseriallar! Araşdırma zamanı aşkar edilən saysız-hesabsız dil qüsurları, bu sahədə vəziyyətin nə qədər acınacaqlı olduğunu üzə çıxardı. Həm bədii filmlərdə, həm də teleseriallarda ədəbi dilin bütün normaları - fonetik, leksik və qrammatik normaları kobud şəkildə pozulur. 2000-ci ildən sonra istehsal olunmuş 46 bədii film, hər birindən 3 bölüm olmaqla 16 teleserial üzərində ekspertlər tərəfindən araşdırma aparılmış, nəticədə, gözənilməyindən dəfələrlə çox - minlərlə dil qüsuru aşkar edilərək, qeydə alınmışdır. Aşkar edilən qüsurları, şərti olaraq, iki qrupa bölmək olar. Bunlardan birincisi və hər kəsi daha çox narahat edən əcnəbi sözlərdən istifadə, eləcə də, əcnəbi dilə danışmaların tərcüməsiz verilməsidir. Qəribədir ki, Azərbaycan dilində ata, ana, eynək, himayədar, dayanacaq, soyuducu, dondurma, ümumiyyətlə və s. kimi sözlər əvəzinə, papa, mama, açki, sponsor, astanovka, xaladennik, morojna, vapşe, obşim və s. əcnəbi sözlərdən istifadə olunur. Əlbəttə, filmə xarakterin açılmasına xidmət edirsə, əcnəbi sözlərdən də istifadə etmək olar. Lakin indiki halda, bu sözlərdən istifadə olunması xarakterin açılmasına xid-

mət etmir. Həmçinin, qanunun tələbinə görə, hətta belə olduğu halda, həmin əcnəbi sözlərin tərcüməsi mütləqdir. Təəssüf ki, bu da yoxdur. Minlərlə əcnəbi, xüsusilə də, rus sözlərini filmlərdə yerli-yersiz ifadə edən aktyor və ya film sənətinin müəllifi, rejissoru olan gənc nəsələ hansı dərəcədə təsir etdiyinin fərqindədirlərmi, görəsən?

İkinci qrup qüsurlar isə dilimizin fonetik, leksik və qrammatik baxımdan orfoepik tələblərinin pozulması ilə bağlıdır. Xüsusi olaraq, vurğulamağı zəruri saydığımız bir məqama diqqət cəlb etməyə istərdik. Nədənə, film və serialların tam əksəriyyətində ismin yiyelik, yönük və təsirlik hal şəkilləri təhrif olunaraq, tələffüz edilir. Yəni -ya, -yə əvəzinə -va, -və; -nın, -nin, -nun, -nün əvəzinə -vın, -vin, -vun, -vün; -nı, -ni, -nu, -nü əvəzinə -vi, -vi, -vu, -vü kimi ifadə olunur ki, bu da dilimizin qrammatik qaydalarının kobud şəkildə pozulmasıdır. Bu fakt, həm də onunla bağlıdır ki, tarixən dilimizdə işlənilən və məhz qeyd olunan hallarda istifadə olunan, qədim yazılı abidələrdə də rastlaşdığımız "sağır N" kimi adlandırılan səsin və onun hərfi işarəsinin dilimizin fonetikasından çıxarılmışdır. Hesab edirəm ki, dilimizin tarixiliyini və saflığını qorumaq baxımından, həmin səsin və onun hərfi işarəsinin yenidən əlifbaya qaytarılması haqqında düşünməyə ehtiyac var. Ümumiyyətlə, dilimizin həm fonetik, həm leksik, həm də qrammatik qaydaları ilə bağlı da keyli sayda mübahisəli məqamlar var və dilçi-alimlərin bununla bağlı elmi əsaslara söykənən araşdırmalarına və konkret təkliflərinə ehtiyac var.

Bütün bunlara baxmayaraq, inanmaq istərdik ki, bədii film və teleserialların istehsalında, eləcə də, televiziya proqramlarında, reklam bazarında yol verilən dil qüsurlarının, nəhayət, dilçilik elmi ilə bağlı mübahisəli məqamların aradan qaldırılması Azərbaycan dilinin saflığının qorunması baxımından mühüm məsələ kimi əlaqədar qurumlar tərəfindən nəzərə alınacaq. Bunu bizdən həm milli mənafələrimiz, həm mövcud qanunlar, həm də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü ilin aprelinde imzaladığı "Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramının müddəaları" tələb edir.

Ermənilər Azərbaycanın üstünlüyünü etiraf edirlər

Hazırda Azərbaycan həqiqətləri, ölkənin iqtisadi qüdrəti, doğru-düzgün istiqamətdə və dinamik inkişafı şərtləndirən strategiyası bütün dünya ictimaiyyəti tərəfindən qəbul edilməkdədir. Azərbaycan imza atdığı strateji qlobal layihələrlə, istehsal gücü, idxal və ixrac potensialı ilə əməkdaşlıq imkanlarını, mütəmadi olaraq genişləndirir ki, bu da, öz növbəsində, ölkənin dünya miqyasında nüfuzunu, imicini artırır və söz sahibi olmasını şərtləndirir.

İstər beynəlxalq təşkilatlar, demokratik institutlar, istərsə də nüfuzlu dünya dövlətlərinin Azərbaycana marağı təsadüfi deyil və nəzərə alsaq ki, ölkəmiz siyasi, iqtisadi, sosial və digər sahələrdə bütün tələblərə cavab verən strategiya yürüdür, bu marağı başa düşmək asandır. Ən qısa zaman kəsiyində dövləçiliyini inkişaf etdirən Azərbaycan, əsrlərlə mövcud olan, uzun bir tarix boyu təşəkkül tapmış, nüfuz qazanmış, beynəlxalq miqyasda söz sahibinə çevrilmiş dünya dövlətləri ilə bir müstəvidə qərarlaşıb və bərabər hüquqa və nüfuzə malikdir. Qeyd etdiyimiz kimi, ən qısa zamanda Qafqazın lider dövlətinə çevrilən bu ölkə, öz mövqeyi ilə bölgədəki digər dövlətlərdən müqayisə edilməyəcək dərəcədə fərqlənir və indi nüfuzlu dünya ölkələrinin Azərbaycana olan marağı heç də təəccüblü deyil, əksinə, tam məntiqli və başadüşülüdür.

Dövlət başçılarının, nümayəndələrin, siyasi ekspertlərin Azərbaycana rəsmi səfərləri, Prezident İlham Əliyevin dünyanın bir çox ölkələrinə dəvət olunması, əməkdaşlıq sazişlərinin imzalanması, qlobal məsələlərin müzakirəsi ölkəmizə olan marağı və Azərbaycanın söz sahibi olmasını təsdiqləyir. Hazırda ölkə başçısının Fransaya rəsmi səfəri dünya ictimaiyyətinin diqqət mərkəzindədir və bu səfərdən gözlənilən də çox böyükdür. Əsrlər boyu mövcud olan, dünya miqyasında özünəməxsus nüfuzə malik olan Fransa kimi bir dövlətin Azərbaycana marağı fonunda bu səfərdən gözlənilənlərdə hər kəs haqlıdır. Azərbaycan da, öz növbəsində, Fransanın, onun prezidentinin ölkəmizin mənafələrini müdafiə edəcəyinə ümid edir və təsadüfi deyil ki, Cənab Prezident İlham Əliyev səfərdən əvvəl prezident Emmanuel Makrona göndərdiyi məktubda, Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi məsələsində şəxsən Prezidentin özünə və ATƏT Minsk Qrupunun həmsədr ölkəsi kimi Fransaya böyük ümid bağladığını vurğulayıb və beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olaraq, ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində münaqişənin dinc və ədalətli tənzimlənməsini böyük səbirsizliklə gözlədiyini nəzərə çatdırıb.

Artan siyasi, iqtisadi, hərbi qüdrətin, genişlənən imkanların, nüfuzun fonunda işğalçıların narahat olması, təşvişə düşməsi başa

düşüləndir

Ölkəmizin nüfuzu artdıqca, siyasi, iqtisadi, hərbi qüdrəti və imkanları genişləndikcə, Azərbaycan əleyhinə çalışın qüvvələr bundan narahat olmaya bilməz. Ələlxüsus, ərazilərimizin bir hissəsini işğal və zəbt etmiş ermənilərin yuxusu çoxdandır ki, ərşə çəkilib və bu qədər inkişafın, artan siyasi, iqtisadi, hərbi qüdrətin, ümumiyyətlə, hər bir sahədə genişlənən imkanların, nüfuzun fonunda işğalçıların narahat olmasını, təşvişə düşməsinə başa düşmək çətin deyil. Hətta ermənilərin, erməni ekspertlərinin aqressiv reaksiya verməsi də gözləniləndir. Çünki işğalçılar çox yaxşı başa düşürlər ki, iqtisadi və hərbi qüdrətə malik Azərbaycan hər an Ermənistan üçün real təhlükədir və bu, ermənilərin istənilən anda Qarabağın işğal altında saxlandığı torpaqlardan, hətta İrəvandan belə məhrum olmaları deməkdir. Məhz bu baxımdan işğalçı dövlətin, ümumilikdə, ermənilərin və hətta onların havadarlarının Azərbaycanın uğurlarını həzm edə bilməməsi, inkişafı və artan imkanlarından keçirdikləri təşviş, bütün bunlara görə nümayiş etdirdikləri aqressiya onlarda yaranan xof və qorxunun təzahürüdür. Bütün bunlar isə, öz növbəsində, təsdiq edir ki, Ermənistan Azərbaycanla hesablaşmaq məcburiyyətində qaldığını artıq çoxdan başa düşüb və bunun fərqindədir.

Azərbaycanın çox geniş miqyasda resurslara malik olması, mövqeyini möhkəmləndirməsi açıq şəkildə etiraf olunur

Bəzən bu aqressiyanın altında, sətiraltı da olsa, bir etiraf gizlənir. Məsələn, erməni politoloqu Anuş Sedrakyan bir növ həyəcan təbili çalır və qeyd edir ki, "Avropa ölkələri münasib və qeyri-münasib bütün yerlərdə mütəfiqlər arayır. Buradan belə bir sual doğa bilər, bu mütəfiq niyə Ermənistan deyil? Çünki Avropanın qarşısındakı problem hüquqi, yaxud demokratik məsələlər planında deyil, qaz, energetika, iqtisadiyyat və hərbi planında durur. Amerika bazarı məhdudlaşandan sonra bazar uğrunda mübarizə gedir, buna görə də, Avropa tərəfdən elan edilən dəyərlərə uyğun gəlməyən hərəkətlər görürük. Bu, ABŞ-da prezident seçkilərindən

sonra başlanmış ümumi tendensiyadır. Hazırda Azərbaycanın öz yerini tapacağı əhatəli yerdəyişmələr baş verir, çünki bu bazara gətiriləcək resurs malikdir". Bu fikirlərlə çıxış edən Sedrakyan, əslində, Azərbaycanın çox geniş miqyasda resurslara malik olması, mövqeyini möhkəmləndirmək imkanları və reallıqları barədə açıq şəkildə etiraf edir. "Biz öz bazarımızı Rusiyada axtarıq, amma mən bu qədər müddət ərzində, bir dəfə görməmişəm ki, Rusiya Ermənistanı səmərəli təklif versin və Rusiyanın verə biləcəyi yeganə şey - müharibəyə təhrik etməməkdir"-deyən A.Sedrakyan nə qədər ört-basdır etməyə çalışsa da, qısqılandığını və qısqıncılığını gizlədə bilmir.

Əksər hallarda isə tam açıq-aşkar, aydın şəkildə etirafı rast gəlinir və bu da, onu təsdiq edir ki, ermənilər dalana dirəndiklərinin fərqindədirlər və Azərbaycanın müqayisə olunmayacaq dərəcədə üstün olduğunu dərk edirlər. Fransa Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin eksperti, politoloq Kayts Minasyan "1-in am"la söhbətində qeyd edib ki, Fransa Azərbaycana sputnik satıb və o, sərhəddə baş verənləri müşahidə edə bilir. Mərkəzin eksperti, xüsusilə vurğulayıb ki, sputnik fransızlar üçün silah sayılmasa da, Azərbaycan üçün silahdır və eyni zamanda, Ermənistan üçün real təhlükədir. "Fransızlar sputnik satmaqla Ermənistan tərəfini zəiflədir" deyən politoloq açıq-aşkar etiraf edir ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı güclüdür və Fransa ilə, ya da hər hansı ölkə ilə münasibətlərdə bu üstünlükdən istifadə edə bilir və indi Azərbaycan, Ermənistan-Fransa münasibətlərinə çiv vurmaq istəyir və bunun üçün hər nə varsa, ondan faydalanır.

Göründüyü kimi, ermənilərin təşvişi artmaqdadır və siyasi ekspertdən tutmuş, ən adi erməniyə qədər hər biri ayrı-ayrılıqda həyəcan təbili çalır və yenə də erməni xislətinə müvafiq olaraq hay-küy, qara-qışqırıq salmaq istəyirlər ki, guya Ermənistan kimi məsum, günahsız bir dövlət təklənib, ona qarşı haqsızlıqlar olunur, beynəlxalq təşkilatların yardımına ehtiyac var. Sözsüz ki, bu, Ermənistanın, eləcə də, ermənilərin simasıdır, daha doğrusu, simasızlığıdır və bu təcrübədən istifadə etmələri də birinci dəfə deyil. Ümumiyyətlə, erməni simasızlığı və hiyləgərliyi indi müzakirə mövzusu deyil və hazırda reallıq ondan ibarətdir ki, qüdrətli Azərbaycan dövləti ilə üz-üzə qaldıqlarının, ən tez zamanda udzacaqlarının fərqində olan ermənilərin yuxusu ərşə çəkilib.

İnam HACIYEV

Tohid içindəki Şeytan...

RÖVSƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

Yaziya başlamazdan əvvəl, bir hörmətli və dövlətini sevən axundun vaxtilə dediyi sözünü xatırlatmaq istərdim. O deyirdi ki, bir var namaz qılıb, ibadət edəndə özünü Allah qarşısında sənasan, biri də var ki, namaza idman kimi baxsan, ya da toyuq dimdiyini yerə vurub dən götürən kimi, əyilib-qalxasan. Bunlar fərqli-fərqli məsələlərdir...

Hazırda dindar maskası altında Azərbaycan dövləti əleyhinə fəaliyyət göstərən şəxslər sosial şəbəkələrdə gah canlı yayımlar, gah da statuslar vasitəsilə mənfur addımlarını atmaqda davam edirlər. Lakin məsələ həm də ondadır ki, özlərini az qala Peyğəmbər və İmam övladı kimi təqdim edən həmin ünsürlər, ümumiyyətlə, hansı məzhəbə və hansı dinə qulluq etdiklərini belə bilmirlər. Daha dəqiq desək, gizləndirən Şeytana nökrəçilik edən, açıqda dönüb olublar "müsləman"...

Sözə təqvadan, saflıqdan, möminçilikdən, daha nə bilim nədən dəm vuran bəlli simasızlar toplumu, nədənsə, daha kimlərə xidmət etdiklərini deməyə ya cürət etmirlər, ya da demək istəmirlər. Elə isə, biz deyək...

Facebookda şəhadət barmağını yuxarı qaldıraraq əqiq üzünü millətə reklam etdirən, günahını Azərbaycan dövlətinin əleyhinə "moizələr" səsləndirən Tohid İbrahimbəyli, əslində, öz içindəki Şeytani nümayiş etdirib. Həmin Şeytani ki, bu gün nökrəçilik etdiyi fars şovinist dairələrinin reallıqda ibadət etdiyi büt də, məhz odur və həmin Şeytan Allaha qarşı çıxıb! Ümumiyyətlə, bu gün dövlət əleyhinə çıxmağın günah olduğunu bilib-bilə bunu edən Tohid İbrahimbəyliyə və onu dəstəkləyən saxta dindarlara başqa hansı adı vermək olar ki?!

Ən adi bir gerçəkliyi xatırladaq. İddia edirlər ki, guya dövlətimiz Qarabağın düşmən tapdağından azad olmasını qəsdən gecikdirir, yeni bunda maraqlıdır və s. (???!!!-R.N.). Lakin bu gün Ermənistanı nəfəs borusu verən həmin bu Tohidin xidmət etdiyi dairələrdir. Bu gün Ermənistanın işğal altında qalan Qarabağımızda fəaliyyət göstərən şirkətlər də onun nökrəçilik etdiyi dairələrdir. Bu gün işğal altındakı torpaqlarımızı narkotransit kimi istifadə edən Tohidin şeyxləri, "axundlarıdır". Və bu gün onun gədalıq etdiyi həmin dairələrin "baş mollaları" erməniləri özlərinə qohum millət sayırlar. Yəqin ki, anlayanlar anladı Tohid içindəki Şeytanın nə olduğunu!

Terror, sabitliyi pozmaq, məzhəb və dini ayrışdırma salaraq, süni şəkildə xaos vəziyyət yaratmağa cəhdlər göstərmək - bütün bunlar islam dinində haramdır. Ancaq kime deyirsən ki...? İçində Şeytan gizlənmiş Tohid məgər bunları bilmirmi? Elə yaxşı bilir ki! Sadəcə, o, pul qazanmaqla məşğuldur. Elə bir pul ki, hətta dünyanın ən qədim peşəsini icra edənlərin qazandıqları o puldan təmizdir! İndi dəyərlər oxucularımız özləri dəyərləndirsinlər ki, bunlar nə qədər çirkəbə, nə qədər çamura, batağa bulaşmış mürdarlardır. Öz utopik xəyallarına çatmaq üçün insan qanı tökməyə hazır olan bu şeytanpərəstlər hələ də anlamırlar ki, Azərbaycan dövləti və xalqı qarşısında heç nəyə nail ola bilməyəcəklər. Bu, mümkün olan şey deyil. Necə ki, aslanlar kimi dövlətimizin keşiyində dayanan hüquq-mühafizə orqanlarımız bunun mümkünsüzlüyünü isbatladı. Lazım gələrsə, bundan sonra da isbatlayacaq. Şeytanpərəst Tohid isə bu həqiqəti, yaxşı olardı ki, qulaqlarından sırğa edib assın. Hər gah asmasa, günahını da özündə axtarsın, zətən, günahkardır...

“YAP bu gün də formalaşır və inkişaf edir”

Yeni Azərbaycan Partiyası Biləsuvar rayon təşkilatında yeni ərazi ilk partiya təşkilatı yaradılmışdır

Yeni Azərbaycan Partiyası Biləsuvar rayon təşkilatında yeni ərazi ilk partiya təşkilatı yaradılıb. Bununla da, xalqın partiyası olan YAP-ın Biləsuvar rayonu üzrə ərazi ilk partiya təşkilatlarının sayı 71-ə çatdırılıb. İlk partiya təşkilatının yaradılması ilə bağlı Biləsuvar mebel sexində iclas keçirilmişdir.

İclas giriş sözü ilə acan YAP Biləsuvar rayon təşkilatının aparat rəhbəri Əjdər Niftiyev Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin qurucusu olduğu YAP-ın yaranma tarixindən, keçdiyi şərəfli, qururverici yoldan və əldə etdiyi nailiyyətlərdən danışdı. Bildirib ki, xalqın YAP-a olan inam və etibar nəticəsində, iqtidar partiyası Cənubi Qafqazın ən nüfuzlu və lider partiyasına çevrilib: “YAP bu gün də formalaşır və inkişaf edir. Yeni-yeni ərazi ilk partiya təşkilatları yaradılır

və insanlar bu partiya üzvlər olurlar. YAP həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət baxımından tanınır və qəbul edilir”.

Biləsuvar ərazi ilk partiya təşkilatının yaradılmasından danışarkən, Ə.Niftiyev bildirib ki, mebel sexinin işçiləri rayon təşkilatına müraciət edərək partiya sıralarına daxil olmaq istediklərini bildirmişdilər: “Müraciət rayon təşkilatında müzakirə edilmiş və qərara alınmışdır ki, Biləsuvar rayon mebel sexində yeni ərazi ilk partiya təşkilatı yaradılsın”.

İclasda mebel sexinin işçilərindən partiya üzvü Gulmalı Gulaliyev

və Elnur Rzadə çıxış edərək Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olduqları üçün fəxr etdiklərini bildirdilər. Qeyd etdilər ki, Yeni Azərbaycan Partiyası, nəinki regionda eləcə də, beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz qazanmış bir partiya-dır.

İclasda partiya sıralarına daxil olmaq üçün ərizə ilə müraciət edən işçilərdən Elşən İbrahimli, Məhərrəm Xəlilov, Zaur Səfərov, Yusif İbrahimli və başqaları çıxış edərək, öz qəblərinin hökmü ilə YAP-ın sıralarına daxil olmaq istediklərini bildirdilər. Qeyd etdilər ki, partiyanın Program və Nizamnaməsi ilə tanışdılar və partiya Nizamnaməsini müddəalarına əməl etməklə, partiyanın prinsiplərini həyata keçirilməsi üçün çalışacaqlar.

Çıxışlardan və müzakirələrdən sonra, ərazi ilk partiya təşkilatının sədr seçildi.

Rəfiqə

Ekspert: “Azərbaycanda vicdan azadlığına olan münasibət göz önündədir”

Bəzi xarici dairələr və onların din pərdəsi arxasında gizlətdiyi vətən xainləri nəyin bahasına olursa-olsun Azərbaycan xalqının və dövlətinin iradəsini qırmağa, vətəndaşlarımız arasına nifaq toxumu səpməyə çalışırlar. Bu prosesin vahid mərkəzden idarə olunduğuna qətiyyətlə şübhə yoxdur və prosesin arxasında dayanan xüsusən xidmət orqanlarının, işğalçı Ermənistanı himayə edən, Azərbaycan torpaqlarının qəsb edilməsi zamanı Ermənistan üçün “həyat yolu” missiyasını yerinə yetirən, regionu münasibətlər, qarşıdurmalar yolu ilə nəzarətdə saxlamağa çalışan dairələrin də ünvani hər kəsə bəllidir.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında siyasi ekspert Elçin Mirzəbəyli bildirib. O qeyd edib ki, beynəlxalq hüququn bəzi subyektləri nəinki elan etdikləri prinsiplərə, qoşulduqları konvensiyaların müddəalarına əməl etmir, əksinə, terrorizm, aqressiv separatizm və digər bu kimi insanlıq əleyhinə cinayətlərə ortaq olur, bütün dinlərin, o cümlədən İslam dininin təşviq etdiyi humanizm prinsiplərinin, bəşəri dəyərlərin gözdən salınmasına xidmət edirlər. Kimsəyə sirr deyil ki, bəzi qüvvələr ayrı-ayrı Azərbaycan vətəndaşlarını qanunsuz yollarla eməkdaşlığa cəlb edir, onları qeyri-qanuni hərbi birləşmələrin, terror qruplarının təlim mərkəzlərinə göndərir və ölkəmizə qarşı müxtəlif cinayət əməllərində istifadə etməyə çalışırlar. Maraqlıdır ki, Azərbaycana qarşı həyata keçirilən bu təxribatlarda bir-birinə tamamilə zidd ideoloji müstəvidə formalaşan teokratik və sekulyar rejimlərin təmsilçiləri vahid mövqedən çıxış edir, yayındırıcı maneərlərlə diqqəti hücumların real məqsədindən yayın-

dırmağa çalışırlar.

Müsahibimiz, həmçinin bildirib ki, diqqəti cəlb edən məqamlardan biri də öz sərhədlərindən kənarı terrora, dinin radikallaşmasına və siyasi məqsədlər üçün istifadə edilməsinə qarşı çıxdığını iddia edən bəzi subyektlər öz sərhədləri daxilində başqa bir ölkəyə, indiki halda Azərbaycana qarşı təşkil edilən terror və separatizm sənarilərinin yazıldığı və icrasına sifariş verildiyi məkana çevrilib. Öz ərazisində baş qaldıran separatizm və terrorizm dalğasına, din pərdəsi arxasında daldalanan radikal qruplara qarşı tanklarla, raketlərlə mübarizə apararaq, bütöv kəndləri, şəhərləri bombalayan dövlətlər başqa ölkəyə qarşı oxşar təxribatları həyata keçirən qrupları himayə edir, onlara hər cür imkanlar yaradır, şəbəkələşmələrinə, informasiya və kommunikasiya texnologiyalarından geniş istifadə etmələrinə hərtərəfli şərait yaradırlar. Bütün bunlar isə sübuta yetirir ki, təxribatçıların istifadə etdikləri “din”, “Qarabağ məsələsi”, “sosial problemlər” və bu kimi tezislər onlara haqqında danışdığımız subyektlərin müvafiq strukturları tərəfindən ötürülüb və Azərbaycana qarşı həyata keçirilən təzyiqli kampaniyasının tərkib hissəsidir.

Ekspert qeyd edib ki, əslində “Azərbaycan hökuməti Qarabağı azad etməkdə maraqlı deyil” iddiasını ortaya atanların niyyəti ölkəni qarşıdurmaya aparmaq, gücdən salmaq və təslimçi sülhə sövq etməkdir. Bunun üçün isə onlara Azərbaycanda özlərinin idarə etdiyi, hətta forpostdan da aşağı statusa malik olan oyuncaq

dövlət və marionet idarəçilər lazımdır. Onlar Azərbaycanın maraqlarını müdafiə edən, silahlı qüvvələri gücləndirən, ordunu dünyanın müxtəlif ölkələrində istehsal edilən ən müasir silah-sursat, hərbi texnika ilə təchiz edən, ölkənin beynəlxalq əlaqələrini genişləndirən, nüfuzunu artırmaq üçün çalışan, dövlətinin maraqlarını və qururunu qoruyan dövlət başçısını özlərinə ən böyük təhlükə görürlər.

Ekspert vurğulayıb ki, bu gün Azərbaycanda vicdan azadlığına olan münasibət göz önündədir. Bu istiqamətdə yürüdülməsinə dövlətin prioritet istiqamətlərindən biridir. Tolerantlıq Azərbaycan xalqının mədəniyyətinin mahiyyətini, dünyagörüşünün fəlsəfi təməlini əks etdirir. Qarabağı Azərbaycandan qoparmağa çalışan dairələr isə bunun əksini, ermənilərlə azərbaycanlıların birgə yaşayışının mümkün olmadığını sübut etməyə çalışırlar. Azərbaycanda dini müstəvidə nifaq toxumu səpilməsinə cəhd də buradan qaynaqlanır. Əleyhdarlarımız müxtəlif vasitələrlə ölkəmizdə qarşıdurma, barışmazlıq mühiti yaratmaq istəyirlər ki, bundan sonra da ermənilərin Azərbaycanda yaşamasının mümkün olmadığını bütün dünyaya körükləyə bilsinlər. Elçin Mirzəbəylinin fikrincə, bu təxribatların detalları arasında Azərbaycanı dünyadan təcrid etmək, bir, yaxud orta mövqedən çıxış edən bir neçə subyektin təsiri altında saxlamaq, ölkəmizin uğurlu enerji siyasətinin qarşısını almaq, dövlətimizin dünyaya açılışını, inkişafını engəlləmək, asılı vəziyyətə salmaq niyyəti də var. Şübhəsiz, bütün bu amillər sübuta yetirir ki, hədəfdə Azərbaycan dövləti, xalqı və övladlarımızın gələcəyidir. Bütün bu təhdidlər sabitliyimizə, təhlükəsizliyimizə, azad və firavan yaşamaq iradəmizə qarşı yönəlib. Bu təhdidlərə qarşı bu günə qədər olduğu kimi, yenə də dövlət və xalq olaraq birlikdə mübarizə aparmalıyıq.

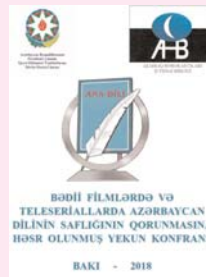
Din xadimi: “Bəzi qruplar sosial şəbəkələrdə din pərdəsi altında anti-Azərbaycan təbliğatı aparmağa çalışırlar”

Ölkəmizdə yaşayan azsaylı xalqlara, eləcə də İslam və digər dinlərə etiqad edənlərə yaradılan şərait bütün dünyada nümunə kimi göstərilir. Ölkəmizdə millətlərarası münasibətlər yüksək səviyyədə qurulub, dinlərarası ünsiyyət təmin edilib. Amma çox təəssüf ki, bəzi qruplar sosial şəbəkələrdə din pərdəsi altında anti-Azərbaycan təbliğatı aparmaqla bunu əksini sübut etməyə çalışırlar. Onlara ən tutarlı cavabı elə biz dini icma nümayəndələri verməliyik. Aparılan qarayaxma kampaniyasının heç bir əsası yoxdur.

Bu sözləri AZƏRTAC-ın bölgə müxbirinə müsahibəsində Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Xaçmaz bölgəsi üzrə dini icmasının sədri Yaşar Rzayev bildirib. “Deyirlər ki, guya ölkəmizdə dindarlar sıxışdırılır. Ağ yalandır. Azərbaycanın hansı bölgəsinə getsəniz yeni tikilmiş məscidlərə, ibadət evlərinə rast gələ bilərsiniz. Müsəlman bacı və qardaşlarımız hansı tərqiyyətə aid olmalarından asılı olmayaraq sərbəst şəkildə ibadətli ilə məşğul olurlar. Müsəlmanlarla yanaşı, digər dinlərə mənsub olan vətəndaşlarımız da dini ayinlərini sərbəst yerinə yetirir, bayramlarını maneəsiz qeyd edirlər. Bir faktı deyim. Xaçmazda uzun illərdir “Müqəddəs möcüzəvi Nikolay” pravoslav kilsəsi fəaliyyət göstərir. Ölkəmizin şimal rayonlarında yaşayan xristian icmasının üzvləri kilsəyə gələrək dini ayinlər həyata keçirib, dualar oxuyurlar. Rayonumuzda 20-dən çox etnik qrupun üzvləri yaşasa da, heç vaxt milli zəmində münaqişə və ya hər hansı problem yaşanmayıb. Belə olan halda hansı ayrı-seçkilikdən, sıxışdırılmadan söhbət gedə bilər. Bunların hamısı böhtandır”, - deyər Yaşar Rzayev qeyd edib.

Din xadimi işğal altında olan torpaqlarımızın da tezliklə azad olunacağına əminliyini ifadə edib: “Prezidentimiz bütün vasitələrdən istifadə edərək Qarabağımızın işğaldan azad olunması üçün çalışır. Münaqişənin qansız-qadasız, sülh yolu ilə həllinə səy göstərir. Bununla yanaşı, 2016-cı ilin şanlı Aprel döyüşləri göstərdi ki, silahlı birləşmələrimiz lazım olan anda öz gücünü ortaya qoyub ermənilərə sarsıdıcı zərbə vurmağı bacarır. Diqqət yetirin, azad olunmuş Cocuq Mərcanlı kəndində Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən Şuşa məscidinin bənzeri olan məscid tikildi. Bu, ölkəmizdə dinə, dindarlara olan münasibətin bir göstəricisidir. Eyni zamanda, işğalçı Ermənistanı və beynəlxalq aləmə bir mesajdır. Biz torpaqlarımızı azad edəcəyik, dini və milli mənəvi dəyərlərimizə sahib çıxacağıq”.

Film və seriallarda ana dilinin normaları kobud şəkildə pozulur

dünyada Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dilçiliyin inkişafına dair” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü ilin aprelində imzaladığı Dövlət Programından irəli gələn vəzifələrin həyata keçirilməsində cəmiyyətin fəallığını artırmaqdan, ziyalıların və gənclərin diqqətini bu mühüm sahəyə cəlb edilməsinə yardımçı olmaqdan ibarətdir.

1 Avqust Azərbaycan Dili və Əlifbası Günü ərəfəsində layihənin icrasının gedişi ilə bağlı layihənin rəhbəri, “Azadlıq Hərəkatçıları” İctimai Birliyinin sədri, Təhmasib Novruzov bildirdi ki, layihə çərçivəsində dilçi-alimlərdən ibarət ekspert qrupu tərəfindən son 15 ildə istehsal olunmuş 46 bədii film və hər birindən üç bölüm olmaqla 16 teleserialın müşahidəsi həyata keçirilmişdir: “Müşahidələr zamanı ana dilimizlə bağlı qüsurları hər bir azərbaycanlıyı ciddi narahat edəcək qədər çoxdur. Elə filmlərimiz var ki, araşdırma zamanı 200-dən çox dil qüsuru aşkar edilmişdir. Hazırda layihənin İcra Planına uyğun olaraq, SƏS TV onlayn televiziyanın “Kinomuz və dilimiz” adlı video-filmin çəkilişinə başlamışıq. Aşkar olunan qüsurlar narahat olmağa kifayət qədər ciddi əsas verir. Ona görə də, nəzərdə tutmuşuq ki, yekunda Mədəniyyət Nazirliyinin müvafiq strukturlarının, Azərbaycan Kino Birliyinin, ziyalıların, gənclərin və film istehsalçıların iştirakilə elmi-praktik konfrans keçirək. Konfransda filmin nümayiş etdirilməsi və aşkar olunan qüsurlarla bağlı müzakirələrin keçirilməsi nəzərdə tutulur”.

RƏFİQƏ

31 iyul 2018-ci il

Son günlər Ermənistanında siyasi-iqtisadi böhran daha da gərginləşib. Xüsusilə də, işğalçı ölkənin yeni baş naziri Nikol Paşinyan 3 ay hakimiyyətdə olmasına baxmayaraq, bu müddətdə nə siyasi, nə də iqtisadi sahədə bir addım belə irəliləyişə nail ola bilməyib. Politoloqlar bildiriblər ki, artıq bu az müddət ərzində "küçə demokrati"nin savadsızlığı açıq-aydın görünməkdədir: "Nikol Paşinyanın vədlərinin sonu çatır. Küçədən bəyan etdiyi və pafoslu səs-lənən fikirlərdən artıq konkret əmələ keçmək gərəkdir. Bunun üçün obyektiv gerçəkliyi nəzərə alan, müdrik və müasir çağırışlara cavab verən siyasi kurs müəyyənləşdirmək gərəkdir. Müşahidələr göstərir ki, N.Paşinyan bu mövqedən çox uzaqdır və 3 ay ərzində yeni heç bir addım ata bilmir. Əksinə, meydana çıxan daxili problemlər hakimiyyəti daha mürəkkəb dairəyə sürükləyir".

Ermənistan siyasi-iqtisadi böhran tələsində

Rəsmi İrəvan problemlərdən çıxış yolu tapa bilmir

"Milli qəhrəman" hesab edilən Paşinyanın əməlləri, əslində, bir quldurun iç üzüdür

Erməni mətbuatı da Paşinyanın 3 ay ərzində öz əməlləri ilə quldur siyasəti apardığını vurğulayır: "Elə bu cəhətdən də Ermənistan ictimai şüurunda Nikol Paşinyan eforiyası səngiyir: "Artıq N.Paşinyanın pafoslu küçə ritorikasının imkanları tükənməkdədir. İnsanlara vəd verməyin bir həddi var. Müəyyən müddətdən sonra real əməl tələb olunur.

Göründüyü kimi, proseslər göstərir ki, Ermənistanında hökumət dəyişsə də, erməni siyasətinin məntiqi dəyişməyib. Bu gün əzilen ermənilər iki yol arasında qalıb - Serj Sarkisyan iqtidarının yaratdığı korrupsiya sisteminin fəsadları, digər tərəfdən isə, hələ də küçə məntiqi ilə hansısa radikal dəyişikliklər etmək istəyən N.Paşinyan bəlası".

Ən qəribəsi də odur ki, erməni ekspertlər Paşinyana çıxış yolu da göstərirlər: "İlk öncə, oliqarxları neytrallaşdırmaq lazımdır, əks halda, demokratiya və inkişaf olmayacaq".

"Çiçəklənən Ermənistan" Partiyasının sədri Qaqik Sarukyan isə bəyan edir ki, N.Paşinyan, bütün sahələrdə olduğu kimi, o sahədə də səriştəsizdir. Q.Sarukyan onunla məsləhətləşmədən N.Paşinyanın seçki islahatı aparmasını tənqid edib və onu da vurğulayıb ki, hər bir halda, Ermənistanında kadr dəyişikliyi ilə ölkə həyatında hiss edilə-

cək yenilənmə müşahidə edil-mir.

Ermənistanında yaranmış siyasi-iqtisadi gərginliyin səbəblərinə aydınlıq gətirən ekspertlərin sözlərinə görə, son günlər erməni mediasında istər baş nazir Nikol Paşinyan, istər müdafiə naziri David Tonoyan və digərlərinin cəbhə xəttində siyasi-hərbi gərginliyin yük-sək olması ilə bağlı bəyanatlarla çıxış etmələridir: "Bunun da ilk səbəbi daxili amillə bağlıdır. Daha doğrusu, ölkədə aprel inqilabından sonra da hökm sürən sosial-iqtisadi böhrandan çıxmaq əvəzinə, bu böhranın daha da dərinləşməsi, korrupsiyanın miqyasının həddən artıq böyük olması və dərin kök salması isə Paşinyan hakimiyyəti-ni dalana dirəməsidir". Erməni ekspertlər onu da bildirir ki, inqilab öncəsi Nikol Paşinyan hakimiyyə-

tə gəldikdə, bildirirdi ki, qısa zamanda sonra ölkə əhalisinin iqtisadi-sosial vəziyyətini yaxşılaşdıracaq. Ancaq 3 ay müddət keçməsinə baxmayaraq, bu istiqamətdə heç bir addım ata bilməyib. Sadəcə, korrupsiya ilə mübarizə altında bəzi iş adamları və məmurları, daha doğrusu, özünə rəqib hesab etdiyi şəxsləri sıxışdıraraq, onların əlindəkilərini almaqla məşğuldur. Artıq xalq ona olan inamını itirməkdədir. Digər tərəfdən isə, Paşinyan başda olmaqla, müdafiə naziri və digər rəsmilərin sərhəddə vəziyyətin gərgin olmasını və Azərbaycan tərəfin müharibəyə başlaması niyyətində olması barədə fikirləri cəmiyyətə çatdırmaqla diqqəti yayındırmağa çalışmaları ilə bağlıdır. Eyni zamanda, Azərbaycan ordusunun iyunun 26-da keçirdiyi hərbi parad və nümayiş

etdirildiyi silahlar da Paşinyan hakimiyyətini çox narahat edir".

Erməni mətbuatının yazdığına görə, Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan da verdiyi müsahibəsində Türkiyə-Azərbaycan hərbi alyansının güclənməsinin Ermənistanın milli təhlükəsizliyinə və dövlətçiliyinə ciddi təhdid hesab etdiyini bildirib: "İrəvan yaxşı anlamamağa başlayır ki, müharibə başlayarsa, bu gücün qarşısında tab gətirmək qeyri-mümkün olacaq".

Bütün bu realiaqlar, onu təsdiqləyir ki, Ermənistanın müstəqil dövlət olması hələ mümkün deyil. Lakin tarix göstərir ki, belə vəziyyət uzun müddət davam etmir. Hərçünə qırılma nöqtəsi vardır. Ermənistan da bir dövlət kimi yaxın perspektivdə ciddi böhrana düşəcək. İndi mövcud olan problemlər birbaşa dövlətçiliyin taleyinə təsir

edəcək. Bu acı taleyi yaşamamaq üçün yeganə çıxış yolu erməni silahlı quldur dəstələrinin işğalçı Azərbaycan ərazisini tərk etməsidir. Ancaq qəribədir ki, erməni xalqı qəflət yuxusundan hələ də ayılmaq istəmir. Bununla, o özünü bütövlükdə, fəlakətə sürükləyir. Paşinyanı gətirəndə elə zənn edirdilər ki, küçə demokrati gəlib onlara gün ağlayacaq, Ancaq heç ölkəsinin sərhədlərini belə qoruya bilmədiyini, Azərbaycan Ordusu ilə müharibədən isə qorxduğunu gizlətməyən "müstəqil ölkə"nin baş naziri Paşinyan açıq-aydın etirazları edirsə, hansı xoş gündən danışmaq olar? Bax, budur sizin çıxış yolunuz - Paşinyan! Vəssalam! Ancaq misal var - "özü yıxılan ağ-lamaz"!

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Ermənistan ədalət qılıncının qarşısında aciz duruma düşmək üzrədir

Ölkə həbs dalğaları və siyasi böhran içində çabalayır

Robert Koçaryanın və Yuri Xaçaturovun həbsləri Ermənistan'da vəziyyəti gərginləşdirib. Artıq bir sıra ictimai-siyasi dairələr, xüsusilə, hakim Respublika Partiyası, Daşnaksütyan, eləcə də, Koçaryanın siyasi ofisi sərt bəyanatlar yayaraq, həbs olunanların dərhal azadlığa buraxılmasını tələb edirlər. Lakin Nikol Paşinyan hökuməti bu tələbləri qulaqardına vuraraq, hətta Rusiyadan KTMT-nin baş katibi Yuri Xaçaturovun bu vəzifədən çıxarılmasını tələb edirlər. Xatırladaq ki, Y.Xaçaturov da 1 mart qanlı olaylarında xalqa atəş açmaq əmrini alan və bunu amansızcasına yerinə yetirən yüksək rütbəli erməni generallarından biridir. Onu da qeyd edək ki, Rusiya qarşısında tələb qoyan Paşinyan hökuməti qarşı tərəfin kəskin bəyanatı ilə qarşı-qarşıya qalıb və artıq Ermənistanla Rusiya arasında ciddi qarşıdurmanın baş verəcəyi an məsələsinə çevrilib. Söz yox ki, Rusiyanın forpostu rolunu oynayan Ermənistanın ərköynlüyü, artıq Rusiyanı boğaza yığıb və bunun sonu heç də ermənilər üçün yaxşı görünmür.

Aydın Mirzəzadə: "Bu cinayətlərə görə təəssüf ki, onlar indiyə qədər mühakimə olunmayıblar"

Bu arada millət vəkili Aydın Mirzəzadə baş verən həbslərlə bağlı feysbuk səhifəsində fikirlərini bölüşüb. O, baş verənləri təhlil edərək, erməni xalqına qan udduran Koçaryan və Xaçaturovun azərbaycanlılara qarşı da eyni əməl törətdiklərini xatırladı. SİTAT: "Azərbaycanda R.Koçaryan və Y.Xaçaturov tanımayan yoxdur. Biri on il Ermənistanın prezidenti, ikincisi isə on il Ermənistan silahlı qüvvələrinin baş qərargahının reisi olub. Ancaq bizlər onları vəzifələrinə görə yox, Azərbaycan torpaqlarının işğalında, vətəndaşlarımızın öz dedə-baba torpaqlarından qovulmasında və qətlə yetirilməsində, Xocalı faciəsinin baş verməsində xüsusi rollarına görə tanıyırdıq. Bu cinayətlərə görə, təəssüf ki, onlar indiyə qədər mühakimə olunmayıblar".

A.Mirzəzadə bu cinayətlərə görə sözügedən şəxslərin cavab verəcəklərinə inandığını bildirib və əlavə edib ki, onlar 2008-ci ildə Ermənistanda konstitusional hakimiyyəti zorla ələ keçirməkdə ittiham edilirlər: "Qara-

bağda törətdikləri cinayətlər yada salınmır, ancaq Koçaryan-Xaçaturov məsələsi göstərir ki, başqa xalqa qarşı cinayət törədənələr heç zaman öz xalqına xoşbəxtlik gətirə bilməz. Cinayətəkar həmişə cinayətkardır. Hətta öz xalqına qarşı da o, mütləq cinayət törədir. Ermənistanda baş verənlər daxili siyasətin nüanslarıdır, ancaq tarix bir daha sübut etdi ki, insanlığa qarşı cinayət törədənələr mütləq cəzalarını alırlar".

Beləliklə, həm də belə qənaətə gəlmək olar ki, Ermənistanda cərəyan edən hadisələr və bu fonda davam edən siyasi böhran ölkədə xaos və anarxiyaya doğru istiqamət alıb.

Qabil Hüseynli: "Serj Sarkisyan həbs ediləcək"

Mətbuata açıqlamasında politoloq Qabil Hüseynli də maraqlı məqamlara toxunub. O, KTMT-nin baş katibi Y.Xaçaturovun da həbsini təhlil edərək deyib ki, Xaçaturovun KTMT-nin baş katibi vəzifəsindən azad olunması üçün Rusiyaya müraciət edilib: "Eyni zamanda, Rusiyadan başqa, digər iştirakçı dövlətlərə də müraciət edilib".

"Hətta Ermənistanın keçmiş prezidenti Serj Sarkisyan da həbs ediləcək"-deyə proqnoz verən politoloq deyib ki, bu kimi məsələlər İrəvanda, o cümlədən, Dağlıq Qarabağda vəziyyəti daha da gərginləşdirəcək: "Çünki həbslər dalğası genişlənir və bu Qarabağda da çata bilər. Bütövlükdə, həbslər Serj Sarkisyanın komandasına daxil olan hərbiçilərdən və məmurlardan tutmuş yüksək vəzifəli şəxslərə qədər hamısını əhatə edə bilər. Bu isə, böyük gərginlik deməkdir. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın isə bütün bunlardan neçə baş çıxaraçağını söyləmək çətinidir".

Nəticə etibarilə, Ermənistan daha ağır vəziyyətə doğru sürüklənir və bu vəziyyətin əsasında işğalçılıq siyasətinin dayanması da şübhəsizdir. Necə deyirlər, haqq nazilər, amma üzülmez. Hər halda, haqsız tərəf olan Ermənistan ədalət qılıncının qarşısında aciz duruma düşmək üzrədir.

Rövşən RƏSULOVA

"Paşinyan orijinal tərribatlar hazırlayıb"

"Ermənistanın yeni baş naziri Nikol Paşinyan Aİ rəsmiləri ilə görüşdə Dağlıq Qarabağa hücumu bütün regionda çiçəklənən demokratiyaya hücum kimi təqdim etdi. Guya Ermənistan'da "məxməri inqilab" Azərbaycanı qorxudub. Bununla demokratiya adından Aİ-ni şantajla çəkdi". Bunu SİA-ya açıqlamasında Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədov deyib.

Onun sözlərinə görə, Aİ rəsmilərinin davranışı N.Paşinyanın şantajının effekt yaratmadığını göstərdi: "F.Moqerinin N.Paşinyanla görüşdən dərhal sonra yaydığı bəyanat bunun ən bariz nümunəsidir. F.Moqerini Dağlıq Qarabağ danışıqlarını dolğun məzmununda və heç bir şərt qoymadan davam etdirməyə çağırırdı. Bu bütün Qərbi dünyasının N.Paşinyana cavabı kimi dəyərləndirilə bilər. Aİ-nin xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali nümayəndəsi F.Moqerinin barmağı dünya siyasətinin nəbzinin üstündədir.

Özünün etirafına görə N.Paşinyanın demokratiyası cəmi 3 aylıqdır. Belə demokratiyanın hansısa dövlətə təhlükə yaratması və ya Ermənistanda bərqərar olması yalnız N.Paşinyanın fantaziyasının məhsuludur. Belə görünür, Ermənistanda da heç kim onun 3 aylıq demokratiyasına inanmır.

N.Paşinyanın Dağlıq Qarabağ danışıqları üçün daha bir orijinal tərribatı oğlunun Dağlıq Qarabağda hərbi xidməti üzərində qurulub. Ermənistan qanunlarına görə N.Paşinyanın oğlu ən azı 4 il bundan qabaq hərbi xidmətdə olmalı idi. 18 yaşına çatmış Ermənistan vətəndaşı hətta ali məktəbə daxil olsa da belə təhsilini dayandırıb, hərbi xidmətə getməlidir. N.Paşinyanın oğlu Baltıyanı dövlətlərin birində ali məktəbə daxil oldu. Ali məktəb dünya miqyasında TOP 10-luq da deyildi, eləcə də Aşot Paşinyan da xüsusi talantlılar cərgəsində deyildir. Aşot Paşinyan təhsilini yarımçıq dayandıraraq, hərbi xidmətə getmədi. Bununla da Ermənistan qanunlarını pozdu. S.Serkisyan deputat N.Paşinyanın demaqqoqluğunun qorxusundan bu məsələni qaldırmadı. Hər halda 4 il bundan qabaq Aşot Paşinyan hərbi xidmətə dəqiq Dağlıq Qarabağda getməyəcəkdi.

Yeni baş nazir N.Paşinyan oğlunu Dağlıq Qarabağda hərbi xidmətə göndərməklə beynəlxalq hüquq normalarını pozdu. Çünki N.Paşinyanın beynəlxalq hüquq normalarına münasibətinin necəliyindən asılı olmayaraq Dağlıq Qarabağ de-yure Azərbaycan ərazisidir. BMT 1992-ci ildə keçmiş SSRİ respublikalarını üzv qəbul edərkən Uti possidetis prinsipindən istifadə etdi. O zaman aktiv jurnalistika ilə məşğul olan tələbə N.Paşinyan bu məsələyə etiraz etmədi.

N.Paşinyanın oğlunun Dağlıq Qarabağda hərbi xidmətdə olması:

I. Azərbaycan rəhbərliyinin onunla görüşünü qələbləşdirir. N.Paşinyan və onun ətrafı bunu Dağlıq Qarabağın qeyri-Azərbaycan ərazisi kimi legitimləşdirilməsi istiqamətində addım kimi təqdim edəcəklər. Guya Azərbaycan rəhbərliyi oğlu Dağlıq Qarabağda hərbi xidmətdə olan Ermənistan rəhbəri ilə görüşüblər. Həqiqətən tənzimlənmənin tarixində ilk dəfədir belə hal yaranır. L.Ter-Petrosyanın övladlarının davranışı barədə təfəssilatlı məlumat yoxdur. R.Koçaryan Ermənistan prezidenti olduğundan sonra oğlanları hətta Dağlıq Qarabağda nadir hallarda gedirdi. S.Serkisyanın oğlu olmayıb.

II. N.Paşinyan və onun ətrafı beynəlxalq aləmdə Aşot Paşinyanın Dağlıq Qarabağda hərbi xidmətdə olmasına "Azərbaycan rəhbərliyinin dözümlü münasibət nümayiş etdirməsi" təbliğat elementinə çevirib ATƏT MQ-yə və digər dövlət başçılarına təqdim edəcəklər.

III. N.Paşinyan oğlunun Dağlıq Qarabağda hərbi xidmət keçməsinə özünün danışıqlar prosesində birbaşa iştirakı ilə konkret əlaqələndirə biləcək. Danışıqların gedişində kimə ona ön xətdə atışmanın başladığı xəbərini verə bilər. İsterika sahəsində böyük təcrübəsi olan N.Paşinyan danışıqlar stolu arxasında müxtəlif dəliliklər edə bilər.

Dağlıq Qarabağ danışıqlarında Ermənistan tərəfinin orijinal yayıma variantları olub. İndi həbsdə olan R.Koçaryan danışıqlardan bir dəfə tualetə getmək adı ilə qaçıb. Başqa bir vaxtda isə hansısa qohumunun ölüm xəbərindən istifadə edib son anda danışıqları yarımçıq kəsib. S.Serkisyanın da belə variantları olub.

N.Paşinyan isə 3 aylıq demokratiyasını və Ermənistan qanunları ilə hərbi xidmətdən yayınmış oğlunu Dağlıq Qarabağda hərbi xidmətə göndərməklə Dağlıq Qarabağ üzrə dinc danışıqlardan yayınmaq üçün orijinal tərribat metodları hazırlamaq üçün istifadə edir.

Bəlkə də N.Paşinyan Dağlıq Qarabağ danışıqlarına hazır deyil. Bu halda ən yaxşı variant danışıqların Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı və erməni icmalarına həvalə edilməsidir. İl yarımdan sonra N.Paşinyanın oğlunun hərbi xidməti başa çatacaq, demokratiyasının təxmini 2 yaş olacaq. Hakimiyyətdə qalsa, danışıqları özü davam etdirər".

Azərbaycanın ilk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil İnternet Provdayeri Bakcell şirkəti sosial şəbəkələrdən aktiv istifadə edən abunəçiləri üçün maraqlı müsabiqə keçirib. İyun ayının 27-də start götürmüş müsabiqədə iştirak etmək üçün "Bakcell"-i "Instagram"-da izləyən abunəçilər kreativ şəkildə çəkərək, onu maraqlı stikerlərlə bəzəməli və üzərinə #BakcellileDaimOnline heşteqi olan şəkili özünün "Instagram" profilindən açıq şəkildə paylaşmalı idilər. Müsabiqədə iştirak etmiş yüzlərlə abunəçidən əsas hədiyyənin qalibi və 2-ci yeri tutmuş 50 nəfər iştirakçı təsadüfi qaydada müəyyən edilib.

1-ci yerin qalibi "Bakcell"-dən Samsung Galaxy S9 smartfonu qazanıb. Digər qaliblər isə "28 Mall"-da yerləşən "Cinemaplus" kinoteatrında eksklüziv təşkil olunmuş "Qarışqa adam və arı" filmi-nin qapalı seansına dəvət olunublar.

Qeyd edək ki, müsabiqə Bakcell-in yeni "DaimOnline" tarifi-nin tanıtılması məqsədilə həyata keçirilib. Gənclərin daha çox sosial şəbəkələr və mesajlaşma tətbiqetmələrindən istifadə etməyə üstünlük verməsini nəzərə alaraq, Bakcell şirkəti bir müddət əvvəl yeni

"Bakcell"-dən "Instagram" istifadəçiləri üçün maraqlı müsabiqə

"DaimOnline" paketlərini təqdim edib. Üç variantda və müvafiq olaraq 6, 10 və 20 manat aylıq abunə haqqı ilə təklif olunan yeni tarif paketləri sayəsində istifadəçilər limitsiz "WhatsApp", "Facebook" və "Instagram" istifadəsi ilə yanaşı qiçabaytlarla internet və bol-bol şəbəkədəxili dəqiçələrdən yararlanırlar.

Bakcell şirkətinin yeni "DaimOnline" tarifləri və digər sərfəli və innovativ təkliflər barədə daha ətraflı məlumat almaq üçün www.bakcell.com səhifəsinə daxil olun.

31 iyul 2018-ci il

Əli Kərimlinin yeni sərgüzəştləri üzə çıxır

Cəmiyyət tərəfindən tamamilə rədd edilən dağıdıcı müxalif ünsürlərin bəzi təmsilçiləri, etiraf edirlər ki, mövcud iqtidarla siyasi mübarizə aparmağa belə gücləri yoxdur. Onlar bunun səbəbini düzgün siyasət aparmamaları və müəyyən məsələlərdə xarici donor təşkilatları ilə məsləhətləşmələri ilə əlaqələndirirlər.

nəzər yetirdikdə, onların A.Hacılına istəyinə işarə vuran bir kəlmə də söz və ya ifadə yoxdur. Deməli, A.Hacılına danışdır, sadəcə, xarici qüvvələrdir. Çünki bu versiya olmasa, A.Hacılı iddialı fikirlər səsləndirə bilməz. Buna onun, sadəcə, cəsəreti çatmaz. Eks-spiker Rəsul Quliyevin dili ilə desək, müxalifət o cəsəretin sahibi deyil ki, xarici himayədarları ilə məsləhətləşmədən hansısa iddialı fikir irəli sürsünlər. R.Quliyev bir qədər əvvəl həmfikirliyə ittiham edərək, onu da bildirmişdi ki, 20 ildir müxalifətçilik edən liderlərin özlərinə bəraət qazandırmaq üçün göstərdikləri səbəblər başadüşülən deyil: "Bu, ən zərərli ideyadır. Bu ideya ilə istənilən məğlubiyyətə haqq qazandırmaq olar. Heç kim "Yeltsin tankın üstünə çıxdığına görə qalib gəldi" - deməz. Tarixin təkəri fırlanır. Fakt "filankes uddu, filankes məğlub oldu" söhbətindən gedir. Fəlakət ondadır ki, ideya müəllifi olan liderlər bu sözləri bir neçə dəfə deyəndən sonra özlərinin heç bir günahları olmadığına inanır, yenidən qollarını çırmayıb, "5 ildən sonra biz udacağıq" deməyə hazırlanırlar. Bu, artıq 20 ildir təkrar olunur. Bu tipli fikirlər xalq arasında çoxdan geniş yayılmış ləti-fələrə çevrilib."

Proseslər dağıdıcı müxalifətin əleyhinə işləyir

"ACP"-nin keçmiş lideri R.Quliyevin fikirlərinə və digər müxalif partiya sədrlərinin susqunluğuna əsaslanaraq, demək olar ki, A.Hacılına və Ə.Kərimlinin mitinq keçirmək istək və arzularına müxalifət partiyaları tərəfindən dəstək yoxdur. Bu, isə onu bir daha təsdiq edir ki, sözügedən dağıdıcı ünsürlər mitinqlər keçirsələr belə, xarici qüvvələrin tələbləri reallığa çevrilməyəcək. Xatırladaq ki, bir qədər əvvəl, "Yurddaş" partiyasının sədri Mais Səfərlinin müxalifətin mitinqlərə hazırlaşmasına münasibət bildirərkən, "Səs" qəzetinə açıqlamasında qeyd etmişdir ki, Müsavat və AXCP kimi partiyalar mitinqlər planlaşdırmaqla özlərinə tərəfdar toplaya biləcəklərini düşünür: "Azərbaycan cəmiyyəti olduqca düşüncəlidir. Yeni Azərbaycan cəmiyyəti pisi-yaxşından ayırmağı bacarır. Ölkə vətəndaşları radikal müxalifət qüvvələrinin çağırışlarına və bir qayda olaraq, keçirilən mitinqlərə rədd cavabı verirlər. Bu dəfə də radikal müxalifət təmsilçiləri tərəfindən planlaşdırılan mitinqlər uğursuzluğa düşər olacaq. Çünki həmin qüvvələrin heç bir siyasi gücü yoxdur ki, nəyəse nail ola bilsinlər."

Baş verən proseslər dağıdıcı müxalifətin əleyhinə işləyir. Baxmayaraq ki, xarici fondlar və maraqlı qüvvələr tərəfindən onlara geniş maddi və mənəvi dəstək mövcuddur. Amma buna baxmayaraq, onlar bir şeyi unudurlar: son sözü xalq deyir. Xalq isə indiki dağıdıcı müxalifətə sözünü hələ 1993-cü ildə deyib. Xalqın dəstəyindən məhrum olan fərdlər, qruplar və təşkilatlar məhv məhkumdur. Necə ki, artıq bu ab-hava müxalifətin başı üstündə əsməkdədir.

i.ƏLİYEV

TƏRS BAXIŞ

Müxalifət niyə yoxa çıxıb?

Yaxud yeni "lider" amili heç üfüqdə də görünmür

Uzun illər ölkənin siyasi həyatında var-gəl edən dağıdıcı müxalifətin hazırkı dövrdə proseslərə təsir etmə imkanları tükənib. Lakin digər tərəfdən, öz zəifliklərini və gücsüzlüklərini etiraf etmələri yerinə xalq və ictimaiyyəti ittiham edən "liderlər" özləri-özlərinin xalqdan təcrid etmələri barədə danışmaq fikrində deyillər. Yəni fakt budur ki, dağıdıcı müxalifət pozuculuq prinsipi sayəsində, xalqdan və cəmiyyətdən təcrid olunub, ancaq normal düşüncəli insanlar bunları rədd edir.

Özlərini "lider" elan edənlərin isə, ümumiyyətlə, heç bir siyasi perspektivləri mövcud deyil

Digər tərəfdən, daha bir amil budur ki, müxalifətin zəifləməsi, həm də müxalifətdaxili acınacaqlı proseslərlə bağlıdır. Dəfələrlə bir araya gələn müxalifət, sonda qarşılıqlı ittihamlarla özlərini oyundankənar hala saldırlar. Hətta seçkilərdə bloklaşanlar belə, sonradan düşmənlərə çevrilir, bu isə, əlbəttə ki, onların ağır durumlarını daha da ağırlaşdıraraq, dalana dirəyir. Müsavat-AXCP savaşı, KXCP-də qarşıdurmalar, digər partiyalarda da bənzər vəziyyətlər deyilənləri, illərdir ki, təsdiq etməkdədir.

Məhz bu və bu kimi digər səbəblərdən, müxalifəti birləşdirəcək heç bir əsas yoxdur. Həm də müxalifəti bir araya gətirəcək siyasi lider də yoxdur. Özlərini "lider" elan edənlərin isə, ümumiyyətlə, heç bir siyasi perspektivləri mövcud deyil.

Regionda baş verən proseslər, faktiki olaraq, iqtidarın təsir dairəsini genişləndirir, eləcə də xalqın hakimiyyətə olan inamını daha da artırır

Dağıdıcı müxalifətin sıradan çıxması həm regional, eyni zamanda, global siyasətlə bağlıdır. Məsələn, regionda baş verən proseslər, faktiki olaraq, iqtidarın təsir dairəsini genişləndirir, eləcə də, xalqın hakimiyyətə olan inamını daha da artırır. İqtisadi uğurlar və sosial siyasətdə əldə edilən nailiyyətlər də bu sıradandır. Nəticədə, ənənəvi müxalifət global proseslərə, nəinki təsir etmək, ümumiyyətlə, bu proseslərə qatıla da bilmir. Onu da, xüsusi olaraq, qeyd edək ki, müxalifətin güclənməsini hər zaman beynəlxalq təşkilatlar təmin edirdi. Son vaxtlar isə beynəlxalq təşkilatlarda müxalifətlə əməkdaşlığa maraqlı görünməyə başladı. Artıq belə qənaətə gəlmək olar ki, müxalifət düşərgəsində heç bir dəyişiklik olmayacaq, olsa belə, bu, həmin tərəfin daha da geriləməsi ilə nəticələnəcək. Çünki bu gün müxalifətə yeni liderlər lazımdır və bu liderlər isə heç üfüqdə də görünmür...

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

İki tondan çox narkotik tərkibli çətənə bitkisi məhv edilib

Daxili işlər orqanlarının əməkdaşları tərəfindən narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi, kultivasiyası, eləcə də yabani halda bitən narkotik tərkibli bitkilərin aşkarlanması istiqamətində uğurlu əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin Şəki regional qrupundan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Balakən Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının keçirdikləri tədbirlər nəticəsində rayonun Meşəşəmbul kəndində yabani halda bitmiş çəkisi 2 tondan çox olan ümumilikdə 3254 ədəd narkotik tərkibli çətənə bitkisi müəyyənləşdirilərək müvafiq qaydada məhv edilib.

Azərbaycanda 77 qəsdən adam öldürmə cinayətindən 74-ünün üstü açılıb

Azərbaycanda 77 qəsdən adam öldürmə cinayətindən 74-nün üstü açılıb. Trend-in məlumatına görə, bunu Baş prokuror Zakir Qaralov prokurorluq orqanları tərəfindən 2018-ci ilin birinci yarısında "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş fəaliyyət istiqamətləri üzrə görülmüş işlərin vəziyyəti və bu məsələnin bölgə müşavirlərindən müzakirələrinin nəticələrinə həsr olunmuş geniş əməliyyat müşavirəsində çıxışı zamanı deyib.

Qeyd olunub ki, həyata keçirilmiş istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində cinayətlərin açılması yaxşılaşaraq 86,4 faiz təşkil edib. O cümlədən, 2017-ci ilin 6 ayı ilə müqayisədə ağır və xüsusilə ağır cinayətlərin açılması 2,1, şəxsiyyət əleyhinə cinayətlərin açılması 0,6, adam öldürməyə cəhdlərin açılması 1,8, mənzil oğurluqlarının açılması 2,6 və avtonəqliyyatın qaçırılması cinayətlərinin açılması 12,8 faiz artıb. Daxili işlər və prokurorluq orqanları tərəfindən birgə davam etdirilən istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində keçmiş illərdən bağlı qalmış 188 cinayət açılıb. 2018-ci ilin birinci yarısında qəsdən adam öldürmə və qəsdən adam öldürməyə cəhd cinayətlərinin açılması, onları törətmiş şəxslərin müəyyən olunaraq məsuliyyətə cəlb edilmələri istiqamətində zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılıb. Prokurorluğun digər hüquq-mühafizə orqanlarının əməliyyat qurumları ilə həyata keçirdiyi birgə əlaqəli işin nəticəsində qeydə alınmış 77 qəsdən adam öldürmə cinayətindən 74 hadisənin açılması təmin olunub, Sumqayıt şəhər, Tovuz və Göygöl rayon prokurorluqlarının hər biri üzrə 1 hadisə olmaqla 3 qəsdən adam öldürmə cinayəti bağlı qalıb. Həmin işlər üzrə hazırda Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsində zəruri istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Qanun, ailədaxili zorakılıq və qadınların hüquq bərabərliyi

Hər il iki milyondan dörd milyona qədər qadın öz ərleri tərəfindən fiziki zorakılığa məruz qalır. ABŞ-da qadınların bədən xəsarəti almalarının ən başlıca səbəbi ailədaxili zorakılıqdır. Qatl hadisəsinin qurbanı olmuş qadınlar, məhz indiki və ya əvvəlki ərleri, ya da sevgililəri tərəfindən öldürülmüblər. ABŞ-da hər 12 saniyədə bir qadın döyülür. Amma əmin olun ki, belə hərəkət etdiyi üçün hər 12 saniyədə bir kişi həbs edilmir. Kişilərin çox az faizi arvadlarına qarşı zorakılıq hərəkətləri törətdiyinə görə dəmir barmaqlıqlar arxasına düşür.

ABŞ tədqiqatçısı Maykl Parrenti yazır: "Bir çox aztəminatlı qadınlar sosial təminat sistemi vasitəsilə belə vəziyyətdən çıxmağa imkan tapırlar. Bu kömək onları döyən ərlerini tərk etməyə imkan yaradır. Sosial təminat xətti ilə maddi yardımların ixtisar olunması belə alçaldıcı münasibətlərə son qoyanların sayının azalmasına səbəb olmuşdur.

Məhkəmə sistemi çox zaman qadınlara qarşı münasibətdə hüquq bərabərsizliyinə yol verir. Amma onun əsas vəzifəsi hüquqların qorunmasını təmin etməkdir. Çox zaman uşağa görə təyin olunan aliment və müavinətlərin dəyəri xeyli aşağı olur. Ailə zorakılığına məruz qalmış qurbanın, yəni qadının taleyinə məhkəmə etinasız yanaşır. Çox az sayda zorakılıq edən şəxs rəsmi şəkildə günahkar elan olunmuş və qısa müddətdə həbsdə yatmışdır. Zorlama qurbanları ilə elə davranırlar ki, guya onlar özləri günahkardırlar. Bir çox hüquq dairələrində zorlamaya zərərçəkənin deyil, ittiham olunanın mövqeyindən yanaşırlar.

Əvvəllər qadın peşəsi hesab olunmayan sahələrdə işləyən qadınların uzun illər apardıqları mübarizə nəticə vermişdir. Feminist təşkilatlar da bir çox nailiyyətlər qazanmışdır. Onlar qanunverici orqanlarda yüksək vəzifələr tutmaqla zorakılıq edənlərə, yeni arvadlarını döyənlərə, azyaşlıları pis yola çəkənlərə qarşı daha fəal mübarizə aparırlar. Amma hələ də qadınlar daha aşağı səviyyəli yerlərdə iş tapır və maaşı az olan və perspektivsiz işlərə cəlb edirlər.

Son 25 ildə məcburi hamiləliyin müdafiəçiləri mayalanmış yumurtalığın insani varlıq olduğunu iddia etməyə başladılar. Yumurtalıqdan olan varlığın hüququ onu daşıyan qadının hüququna bərabər hesab edildi. Bu da qadın hüquqlarının pozulması demək idi. Məcburi hamiləliyin müdafiəçiləri ailə planlaşdırma müəssisələrində, abort etmə xəstəxanalarında 1700-dən çox partlayış və yanğın

törətdilər. Onlar zorla evlərə soxulur, öldürməklə, partlayışla, hücum etməklə və izləməklə hər kəsi hədələyirdilər. Bundun başqa, iki nəfəri oğurlamış, beş nəfəri snayper tüfəngindən güllələnmiş, leqal abort edən həkimlərə və xəstəxananın digər işçilərinə atəş açmışdılar. Bütün bu hadisələr üç nəfərin ölümü ilə nəticələnmişdi. Ölkənin 85 faizi hazırda mamaçaların xidmətinə ehtiyac duyur. Hər il 1,5 milyon qadın leqal abort sahəsində təcrübə toplayır və bu xidmətə görə öz minnətdarlıqlarını bildirirlər. Abortun qanunsuz elan olunduğu ölkələrdə qadınların əksəriyyəti qeyri-peşəkar və təhlükəli cəhdlərə uyğun olmayan şəraitdə abort etdikləri üçün ölürlər".

Müəllifin fikrincə, hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları açıq şəkildə məcburi hamiləliyin tərəfdarları olan terrorçuları nəzləyir, nə də həbs edirdi.

FTB-nin keçmiş direktoru Uilyam Uebester abort əleyhinə olan və özlərini "Allahın döyüşçüləri" adlandıran, ailə planlaşdırma mərkəzinin iyirmi klinikasını dağıdıb yandıranlara qarşı heç bir tədbir görmədi. Uebester onların "təşkil olunmuş qrup" olduğunu elan etdi. FTB hələ də aborta qarşı olanların zorakılıqlarına münasibət bildirmir. Təsəvvür etmək çətindir ki, əgər tanınmış radikal bir qrup 1700 bankı yandırsaydı və partlatsaydı, onlara da eyni cür yanaşardılar. 1990-cı ildən bəri həbsxanadakı qadınların sayı iki dəfə artıb. Məhbus qadınlar pis tibbi xidmətə, seksual cəhətdən izlənməyə, zorakılığa, kişi mühafizəçilər tərəfindən həyata keçirilən məcburi yoxlamadan (bu zaman onlar tamamilə soyundurulurlar) keçməyə məcbur olurlar. Bu qadınların çoxu gənc, dilənçi halına düşmüş tənha analar, peşəkar hazırlığı olmayan, seksual və fiziki zorakılığa görə evlərini tərk etməyə məcbur olmuş, alkoqol və narkotik asılılığı olan qadınlardır. Çoxu fahişəlikdə, mağazadan oğurluq etməkdə, soyğunçuluqda və xırda narkotik alverində günahkar bilinir. Onların arasında narkotiklərin böyük dövriyyəsi ilə, qanqsterliklə və talançılıqla məşğul olanı yoxdur. Çox az qismi ciddi zorakılıq aksiyalarında iştirak edib. Əksəriyyəti zorakılığın qurbanlarıdır. Çoxu isə kişilərlə birlikdə törətdikləri cinayətlərə görə ittiham olunublar.

Öz məsuliyyətlərini azaltmaq üçün deyirlər ki, sevgililəri onları cinayətə təşviq edib. Sevgililərinin şahidliyi nəticəsində, bəzi qadınlar ömürlük həbs cəzasına məhkum olunublar. Onlar narkotik maddələrin yayılmasında ittiham olunaraq, həbs müddətinin azaldılması və əfv olunmaq hüququndan məhrum ediliblər. Baxmayaraq ki, dövlət ittiham tərəfi onların bu cinayətdə köməkçi rol

oynağını, özlərinin heç vaxt narkotik satmadığını və ondan istifadə etmədiyini etiraf edib.

Ümumtürk abidəsi "Kitabi-Dədə Qorqud"da qadın-ana hüquqları Tanrı səviyyəsinə qaldırılır. Ulu Tanrıdan sonra ikinci yarıdıcı ana hesab edilir.

Şərç - Azərbaycan qadını bugünkü azad, kişilərlə bərabər hüquqlu dövlət işlərində iştirak etmək, seçki, əmək hüququna malik olmaq, yüksək vəzifələrdə təmsil olunmaq kimi inkişaf və irəliləyiş dövrünə qədər keşməkeşli bir həyat yaşamışdır.

Şərçdə ilk dəfə seçki hüququnu Azərbaycan qadınının qazanması da, əlbəttə ki, asan əldə olunmamışdır. Bu mərd, mübariz Azərbaycan qadınının qələbə əzminin ən bariz ifadəsi olaraq, onun tale yazısı kimi diqqəti cəlb edir.

Qeyd etməliyik ki, hər hansı bir dövrün qadına münasibəti, həmin dövrün dövlət qanunlarından, aid olduğu xalqın dövlət rəhbərinin, onun idarəetmə institutunun qadın siyasətindən asılı olmuşdur və bu gün də real faktlar bunu təsdiq edir və buna söykənir.

Əgər bu və ya digər bir xalqın dövlət strukturu qadın-ana hüququnu öz dövlət-hakimiyyət siyasətində diqqət mərkəzində saxlayırsa, sözsüzdür ki, o öz qanunlar kodeksində, həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlərdə qadının hüququnu hər vasitə ilə qoruyacaq və onun hərtərəfli müdafiəsi qayğısına qalacaqdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev qadınlar haqqında müdrik fikir söyləmişdir: "Biz görkəmli şairlərimizdən Məhsəti xanım Gəncəvinin, Xurşidbanu Natəvanın, ictimai xadim Həmidə xanım Məmmədquluzadənin və başqalarının adlarını dərin hörmət hissi ilə çəkirik. Tərəqqi yoluna çıxan qadınlar xalqımızın qızları üçün siniflər və məktəblər, məktəb-dram dərnəkləri təşkil edir, Azərbaycan qadınlarının mədəniyyətə qovuşdurmağa hər vasitə ilə çalışırdılar. Lakin onlara müyəssər olan şeylər hüquqsuzluq zülmətində işıldaşların parlılığına bənzəyirdi".

Mələhət Həsənova yazır: "Qadınlarımızın kütləvi olaraq yalnız "ailə" cəmiyyəti çərçivəsində deyil, geniş ictimaiyyətdə öz iradəsini ifadə etməyə başlaması, buna çalışması kimi şərtlənən inqilabi-intibah hadisəsi XX əsrin 20-ci illərindən etibarən genişləndi. Təsədüfi deyil ki, XIX əsr Azərbaycan Maarifçi ədəbiyyatı bu dövrə qədər Azərbaycan qadınının asılı, kölə vəziyyətini özünün geniş və qlobal xarakterli mövzusunə çevirmişdi.

C.Məmmədquluzadənin "Anamın kitabı", "Ölümlər", "Dəli yığıncağı" dramlarında, Ə.Haqverdiyev, N.B.Vəzirov və b. əsərlərində, Şərç-Azərbaycan qadınının

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

acınacaqlı vəziyyəti, onun öz hüquqlarını müdafiəsi üçün ən sadə üsulları belə bilməməsi aydın ifadə olunmuşdur.

Görkəmli dramaturqumuz Cəfər Cabbarlının "Sevil", "Almaz", "Oqtay Eloğlu", "Aydın" əsərləri xalqımızın tarixinin bu mərhələsində artıq azadlığın nə demək olduğunu anlayan, öz qadın-ana hüquqlarını dərk edən qadın nəslinin yetişdiyini bədii şəkildə əks etdirir. Bu əsərlərin hər birinin ideya-məzmunu bütün insanlarımızı bəlli olduğundan, onlar üzərində geniş dayanır. Sevilin, Almazın, Firəngiz və başqalarının təmsalında xalqımızın qəhrəman qadınlarının böyük işlər üçün artıq meydana olduğundan fərəh hissi duyduğumuzu qeyd edirik.

Bütün sahələrdə qadın hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı tədbirlərin keçirilməsi, bir qayda olaraq, ümumi işin əsas hissəsinə çevrilirsə, deməli, ölkə rəhbəri bəşərin həyat nüvəsi, atomun əsas hissəciyi, cəmiyyətin bünövrə daşı olan qadına diqqət və qayğı göstərir. Anaya Vətən demişlər, Vətənə ana. Bir ölkənin qanunlarında bu məntiq, bu dərin mənə qırmızı xətlə keçirsə, əlbəttə ki, o ölkə, o xalq, o millət özünü xoşbəxt hesab edə bilər.

Nəhayət, o ölkənin ki, sənətkar-alim qadını, kasıb-yoxsul qadını, qaçqın-köçkün qadını eyni səviyyədə ölkə rəhbərliyinin qayğısı ilə daima əhatələnirsə, hər gün, hər dəqiqə qadın-ana hüquqları haqqında düşünülürsə,

əsl həqiqətdə bu ölkənin varlığından, keçmiş və gələcəyindən danışmağa dəyər".

XX əsrin altmışıncı illərinin sonunda Azərbaycanın siyasi rəhbərliyinə irəli sürülən, müxtəlif dövlət vəzifələrində çalışaraq, ciddi təcrübə əldə etmiş Heydər Əlirza oğlu Əliyev fəaliyyətə başladığı ilk vaxtlardan Azərbaycan qadınının azadlığı, onun iqtisadi, siyasi, sosial, mədəni sahələrdə irəli çəkilməsi, həyatının gözəlləşməsi və arzularının reallaşması qayğısına qalmışdır.

Akademik Ramiz Mehdiyev yazır: "Xüsusilə, qeyd edilməlidir ki, onun bugünkü müstəqilliyimizin fundamentini, dayaq nöqtəsini təşkil edən iqtisadi, siyasi, elmi və mədəni potensialı, məhz 70-80-ci illərdən Heydər Əliyev Cənablarının uzaqqöhrən siyasəti nəticəsində təşəkkül tapmışdır. Sovet Azərbaycanının əvvəlki və sonrakı rəhbərlərindən fərqli olaraq, Heydər Əliyev bütün həyatı və fəaliyyəti boyu Azərbaycanın müstəqil dövləti haqqında düşüncəli və çalışmışdır. Həmin illərdə əldə olunan bütün nailiyyətlər də, məhz müstəqil dövlətçiliyə xidmətin və uzaqqöhrənliyin təzahürü idi".

Qadın - Azərbaycan qadını kişilərlə bərabər hüquqlu olmalıdır, onun cəmiyyətin inkişafında rolu genişlənməli, o, ən yüksək kürsülərə irəli çəkilməlidir.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

2021-ci ildə "5G" texnologiyasını dəstəkləyən avtomobillər əlçatan olacaq

2021-ci ildə "5G" texnologiyasını dəstəkləyən avtomobillər əlçatan olacaq. İnformasiya texnologiyaları sənayesi artıq "5G" dövrünə keçid mərhələsindədir. İlk beşinci nəsillə kommunişiyə şəbəkələri yaxın vaxtlarda işə salınmalıdır. AZƏRTAC "3dnews.ru" saytına istinadla xəbər verir ki, "Qualcomm" şirkətinin nümayəndəsi bildirir ki, avtomobil sektoru üçün gecikmənin xeyli azalması böyük əhəmiyyət kəsb edir: Bu göstərici 1 ms səviyyəsində olacaq. Müqayisə üçün, adı "4G" şəbəkələrində bu göstərici təxminən 20 ms təşkil edir. Beləliklə, internetə qoşulmuş və sürücüsüz idarə olunan nəqliyyat vasitələri real vaxt rejimində bir-biri ilə və yol infrastrukturunu ilə məlumat mübadiləsi edə biləcək. Nəticədə, yeni nəsillə nəqliyyat sistemlərinin istifadəyə verilməsi üçün təməl qoyulacaq. ABŞ şirkətinin məlumatına görə, 2021-ci ildə "5G" texnologiyasını dəstəkləyən kommunişiyəyönümlü avtomobillər əlçatan olacaq.

Ən kiçik kondisioner yaradılıb

Çin mühəndisləri "Arctic Air" adlı dünyanın ən kiçik kondisionerini yaradıblar. 16x16x17 qabaritə malik yeni qurğu işinin öhdəsindən yaxşı gəlir. AZƏRTAC "life.ru" resursuna istinadla xəbər verir ki, havaötürən və havaçıxaran prinsipi üzrə işləyən kondisioner iki ventilyatora malik olmaqla, isti havanı su filtri vasitəsilə buraxır və soyuq havanı üfürür. Su filtrinə maye tutumu 750 millilitr təşkil edir ki, bu da qurğudan su tam buxarlanıb qurtaranadək 8-9 saat istifadə etməyə imkan verir. Ventilyatorların səsi təxminən 68 desibele bərabərdir. Bu, ondan yataq otağında istifadəyə şərait yaradır. Səkkiz yüz qram çəkisi olan portativ kondisioneri istifadəçi özü ilə işə apara bilər. "Arctic Air" kondisioneri həm USB-yə, həm də rozetkaya qoşularaq istifadə olunur.

Neymardan açıqlama: "Bəzən doğrudan simulyasiya edirəm"

Braziliya milliyyəti və PSJ-nin hücumçusu Neymar tez-tez simulyasiya etdiyinə görə özünə qarşı yönələn tənqidlərə münasibət bildirib. Qol.az-ın xarici KİV-ə istinadən yaydığı xəbərə görə, 26 yaşlı futbolçu hərədən bilərəkdən yerə yıxıldığını etiraf edib: "Siz düşünə bilərsiniz ki, mən simulyasiya edirəm. Hər dəfə yalandan yerə yıxılıram. Amma həqiqətən meydana çox əziyyət çəkirəm. Bəzən bütün dünyanı heyətləndirən, bəzən də zəhərləyən oyun üslubunda çıxış edirəm. Fikirləşə bilərsiniz ki, mən tez-tez yıxılıram. Amma belə deyil.

Sanki hərədən özümdən uzaqlaşırıram. Bu işə topuq əməliyyatından sonra addım atmaqdan da çətindir. Uzun illər sizin tənqidlərinizi qəbul etmişəm. Aynaya baxıb yeni insan olduğumu görməyimin üstündən xeyli vaxt keçib. Bilin ki, yalnız yıxılanlar sonradan ayağa qalxa bilərlər".

SƏS

Son səhifə

31 iyul

Ronaldo "Instagram"da hər paylaşımına görə 640 min avro qazanır

İtaliyanın "Yuventus" komandasının futbolçusu Kristiano Ronaldo "Instagram" hesabındakı hər paylaşımına görə 640 min avro qazanır. Bu barədə Hopper HQ saytı məlumat yayıb. Xəbər də deyilir ki, 32 yaşlı hücumçu bu göstəriciyə görə dünyada üçüncüdür. Belə ki, o, portuqaliyalı forvard model Kayli Cenner (853 min avro) və müğənni Selena Qomesdən (682 min avro) geri qalır. İlk onluqda Fransa təmsilçisi PSG-nin braziliyalı hücumçusu Neymar (512 min avro) və İspaniyanın "Barselona" komandasının argentinalı kapitanı Lionel Messi də yer alıb (426 min avro). Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl "Real Madrid"dən "Yuventus"a 112 milyon avroya transfer olunan Ronaldonun "Instagram"da 137 milyon izləyicisi var.

"Real"dan Kurtua və Vilyama görə "Çelsi"yə 100 milyonluq təklif

Madridin "Real" klubu belçikalı qapıçı Tibo Kurtua və braziliyalı yarımmüdafiəçi Vilyama görə Londonun "Çelsi" klubuna 100 milyon funt (112 milyon avro) ödəməyə hazırdır. Madrid klubunun rəsmi saytında yer alan xəbərə görə, T.Kurtua "kral klubu"na razılıq verib. Əgər "Çelsi" klubu avqustun 9-na kimi (transfer pəncərəsinin bağlanma günü) Tibo Kurtua üçün əvəzləyici tapsa qapıçı "Real" klubuna transfer oluna bilər.

T.Kurtua 2014-cü ildən "Çelsi" klubunun şərəfini qoruyur. O, London klubunun heyətində 126 oyun çıxıb, 71 oyunda qapısını toxunulmaz saxlayıb. Vilyam 2013-cü ildən "Çelsi" klubunun formasını geyinir. Keçən mövsüm İngiltərə Premyer Liqasında 55 oyun start heyətdə meydana çıxan braziliyalı 13 dəfə fərqlənib və 8 dəfə məhsuldar ötürmə ilə yadda qalıb. Qeyd edək ki, Rusiyada keçirilən dünya çempionatında Tibo mundialın ən yaxşı qapıçısı "Qızıl əlcək" mükafatı alıb. Vilyamın komandası Braziliya milliyyəti isə dördüncü final mərhələsində Belçikaya məğlub olaraq turnirdə mübarizəsini dayandıırıb.

Ağır atletika üzrə Azərbaycan yığması Avropa birinciliyinin qalibi olub

İyulun 22-29-da İtaliyanın Milan şəhərində 15 və 17 yaşadək yeni-yeni oğlan və qızlar arasında ağır atletika üzrə Avropa birinciliyi keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, 40-dək ölkədən 300-dən çox atletin iştirak etdiyi turnirdə Azərbaycan yığmasının üzvləri də körpücük üzərinə çıxıblar. Onlar tarixi uğura imza ataraq komanda hesabında Avropa birinciliyinin qalibi adına layiq görüldüblər. Yeniyetmələrdən ibarət yığma komandamız toplamda 4 qızıl, 1 gümüş və 2 bürünc, ümumilikdə isə ayrı-ayrılıqda birdən və təkənla qaldırma hərəkətləri, həmçinin toplanmadakı medallar nəzərə alınmaqla 22 medal qazanıb. Bu göstəricidə Azərbaycan 25 medal qazanan Türkiyə yığmasından sonra ikinci olub. 17 yaşadək olan qız ağır atletlərimiz 115 xalla 12-ci, oğlan ağır atletlərimiz isə 471 xalla (4 qızıl, 3 gümüş və 3 bürünc medal) dördüncü yerə çıxıblar. 15 yaşadək olan qız ağır atletlərimiz Avropa birinciliyinə 44, 48, 53, 58, 63, 69 kiloqramda cəmi yeddi nəfərlə qatılıblar. Toplam 409 xal toplayan qızlardan ibarət yığmamız komanda hesabında Avropada üçüncü yeri tutmağı bacarıb. Millimiz yalnız İtaliya və Türkiyədən geri qalıb.

15 yaşadək olan yeni-yeni oğlan ağır atletlərdə isə yığmamız 50, 56, 62, 77 və 94 kiloqram çəki dərəcələrində cəmi səkkiz nəfərlə təmsil olunub. 6 qızıl, 4 gümüş və 3 bürünc medal qazanan yığmamız bu nəticə ilə medal hesabında Avropanın ikinci ən güclü komandası olub. Medallarla yanaşı, atletlərimiz milli komandanın aktivinə xallar da yazdırıblar. Nəticədə yığmamızın üzvləri cəmi 550 xal toplayıblar. Bunun sayəsində Azərbaycan yığması Bolqarıstan və Türkiyə millilərini arxada qoyaraq komanda hesabında Avropa birinciliyinin qalibi adına layiq görüldü.

Məşhur futbolçu karyerasını bitirdi

"Çelsi" və "Real"ın sabiq futbolçusu Maykl Esiyen karyerasını başa vurub. Qana millisinin yarımmüdafiəçisi 35 yaşında futbola vidalaşdı. Qeyd edək ki, Esiyen 2012-ci ildə "Çelsi" ilə Çempionlar Liqasını qazanıb. Son mövsümü İndoneziyanın "Persib" komandasında keçirən futbolçu "Lion", "Milan" və "Panatinaikos" klublarında da çıxış edib.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.**

Şəhadətnamə: № 022492

http://www.ses-news.az

http://www.sesqazeti.az

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" neşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAc, SİA, APA və AZADİNFoRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 5500